

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal

Buly. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgönyeim: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Égész évre ... 840 Lej
Fél évre ... 420 Lej
Negyed évre ... 210 Lej
Havonta ... 70 Lej

Hirdetések díjazás szabályai
Megjelenik naponta reggel

Egyes szám ára 4 lej, vasárnap
5 lej. Buorestitben 50 banival
több.

Kenyér uniformisban.

A mi mindennapi kenyérünk most hirtelen savanyuvá, feketévé — hogy úgy mondjuk — „egységes típusúvá” változott. Jött a kormányrendelet, amely a maga szigorúságával az eddigi szép fehér kenyeret barnává változtatta és a mindennapi kenyérevők agyában hirtelen felvilágosított a háboru, kivételes intézkedések, rek-virálás és más hasonló elfeledett dolgok. A terményrendeletre szükség volt, mert a múlt évi termés gyenge volt és számító gabona-felhalmozók elrejtettek készleteket ebből a gyenge termésemből is.

De miért volt gyenge termés? Mi okozta azt, hogy ebben a kimondottan agrárállamban, Európa gabonatermő centrumában gyenge termés lehetett és hogy kivételes intézkedésekre szorult a kormány? Ha Európa bármely más államában történnék ez, nem csodálkoznánk senki rajta, de mivel Romániában fogyni el, vagy vált szükségessé a gabona, ezen mindenkinek csodálkoznia kell. A magyarázat egyszerű. Nem a föld vált hitlenné az ő fiához, hanem a földet művelők gondolkodása változott meg. A háboru a parasztságot gazdaggá tette s amíg a városok sápadtarcu emberei lerongyolódtak, addig a falu gyűjtötte a pénzt. Minden érték a faluba vándorolt és a falu hordta be a pénzt a takarékbba, de a legtöbb esetben még ezt sem tette, ráült odahaza s nem törődött a várossal. A föld intenzív megművelése másodrangúvá vált, nem volt egyetlen fontos bevétel minden talp-alattnyi földet és a fölösleget behozni a városba. Minek? Csak annyit termelünk, amennyi nekünk elég, a város tegyen, amit akar. És ezt az új mentalitást még jobban alátámasztotta az agrárreform. A nagybirtokrendszer megszűnt, földet kapott a paraszt — de ez a föld most már szigorúan csak annyit terem, amennyi gazdájának és hozzátartozóinak kell. A városnak nincsen hasztja, a város nélkülözni kénytelen és az állam a maga hivatalos tekintélyével és súlyával egyebet nem tehet, minthogy rendszabályokhoz nyúl.

A terményrendeletnél azonban van sokkal radikálisabb és főképen sokkal egészségesebb gyógyszer is. A gazdát, aki földet kapott, kényszeríteni kell, hogy azt a földet meg is művelje. Kényszeríteni kell a lehető legintenzívebb termelésre és meg kell állapítani egy gabonakvantumot, melyet aratáskor fel kell mutatnia. Kényszeríteni kell arra, hogy a föld ne csak a falunak, hanem a városnak is teremjen. Elmúlt már a

konjunktúrák ideje és el kell, hogy muljék vele a agrárkonjunktúra kora. A városok dolgozó polgárságának is joga van a min-

dennapi kenyérhez és joga van ahhoz, hogy ez a kenyér ízletes, hófehér és ne egységes típusu savanyu keverék legyen.

Hitelt és nem kölcsönt keres Londonban Bratianu Vintilla.

A Banca Nationala valutajavító kölcsönt vesz fel a külföldön.

(Bucuresti, január 24.) Az egész romániai sajtónak már hetek óta állandó témája a pénzügy miniszter és a nemzeti bank kormányzójának külföldi utazása és ezzel kapcsolatban a kölcsön ügye. Eleinte úgy látszott, hogy nagyobb és hosszabb lejáratu állami kölcsönről van szó, de a különböző kormány-nyilatkozatok után most tisztázta a helyzet: kölcsönt csak a Banca Nationala akar felvenni a valuta megjavítása érdekében, ez azonban csak egyösszegű és terminusra szóló kölcsön. A többi tárgyalások, illetve Bratianu Vintilla pénzügy miniszter londoni és párisi tanácskozásai kizárólag ipari és gazdasági hitel körül forognak. A kormánynak ugyanis az a célja, hogy a Banca Nationala valuta-

javításra szóló kölcsönével párhuzamosan ipari és gazdasági hitelt is kapjon a külföldtől. A nemzeti bank kölcsöne már biztosítottak látszik, mert mértékadó londoni és párisi pénzügyi körök kimondottan a Banca Nationalának adnak kölcsönt. A hitelszerzési akció pedig arra szól, hogy Románia mindkét országból vasúti gépeket, mozdonyokat, kocsikat, stb. rendelhessen meg kedvező fizetési feltételek mellett. Kormánykörökből eredő információ szerint a hitelszerzési akció is kedvezően halad, mert a pénzügy miniszter garanciákat adott a két nyugati állam pénzpiacának, hogy a két ország kereskedőinek könnyítéseket ad az adófizetéseikben és megkönnyíti részükre a föld-szerzést is.

korona értékű cseli koronája. az utlevele és az irománytáskája. Dr. F. miniszteri titkárnak 8 millió koronája. arany órája és a láncá tünt el az opiumbarlangban és amikor a rendőrség betoppant, akkor a gyors öltözéskor elcserezték a ruháját is. A rendőri nyomozást megnehezítte, hogy előkelő állású urak vetették magukat közébe a botrány elsimítására. A belügyminiszternek megbízottja — ugyanis hírt kapott — bizalmasan közölte a rendőrséggel, hogy az ügyet el kell felejtetni, mert a bűntanya legsűrűbb részét kegyelmes és méltóságos magán tekintélyes földbirtokosok voltak.

Szélmámos áltengernagy

Aki tengernagy uniformisban mint fővezér ánnepeltette magát — a méltóságos pályafelügyelő.

(Miskolc, január 24.) Ismeretes, hogy a miskolci vidéki Mezőkeresztesen a csendőrség különböző családok miatt letartóztatta Jelinek János Kálmánt, akiről először azt hitték, hogy a megszökött, hírhedt dollárcsaló, Jelinek Morton. A tévedés hamar kiderült, de bebizonyosodott, hogy Jelinek János is nagystíli szélmámos, aki Miskolc vidékén páratlan vakmerőséggel követte el nagyarányú csalásait.

A csendőrség megállapította, hogy Jelinek költözött, elegáns életet élt s mint méltóságos ur szerepelt. Szoros barátságban volt Adam József néhai vasúti pályafelügyelő özvegyével, aki egyszerű falusi asszony volt, de akiről Jelinek gazdag eleganciával öltöztetett s aki méltóságos asszonynak szólítottatta magát. Adammé oly nagyzásban élt, hogy lemondott a pályafelügyelő nyugdíjáról is.

Jelinek viselt dolgairól érvényként nagyon érdekes dolgokat közöl a miskolci fajvédők lapja, a „Magyar Jövő” című újság, amely többek között a következőket írja: Egyik leghumorosabb stíklje — mint mondják — az volt, midőn a kommün bukása után

tengernagy uniformisba búj s mint Horthy Miklós, a nemzeti hadsereg fővezére beállított Hosszszulassy vattai jegyzőhöz. E látogatás híre futótűzként terjedt el a környékbeli birtokosok között, akik végül is bankettet rendeztek a tiszteletére.

melyen az áltengernagy alaposan elázott és illuminált állapotban hajtattott Mezőkeresztesre, ahol — mint mondotta — jelenlegi „főhadiszállása” van.

Sürgősen kicserélik az elkopott vasúti sínpárokat.

(Bucuresti, január 24.) A földvári vasúti szerencsétlenség tudvalevőleg sintörésből származott. A kiküldött bizottság jelentésével kapcsolatban a CFR. vezérigazgatósága megállapította, hogy az összes erdélyi vasúti vonalak sínei építésük óta nem lettek kicserélve és sok sínpár több mint 40 éves. A CFR. megtette az ir tézkedéseket a sínek fokozatos és sürgős kicserélésére.

Lelepleztek egy ópiumbarlangot Budapesten.

Ahol méltóságos és kegyelmes urak rendeztek orgiákat.

(Budapest, január 24.) Szenzációsan érdekes ügyben folytat a budapesti rendőrség nyomozást. A Hajó-uccában, B. M. artistanő kényelmesen berendezett lakásán ópiumbarlangot fedeztek fel, a melyet éjszakánként a legelőkelőbb körökhöz tartozó férfiak látogattak és nagy orgiákat rendeztek. Az ópiumbarlangba csak megbizható ismerős ajánlatára lehetett bejutni félmillió korona belépődij ellenében. A rendőrség lefoglalta a lakáson talált nagymennyiségű opiumkészletet, valamint elkoboztak egy mozgófényképkészüléket, számos erotikus jelenetet ábrázoló filmtekercset és több fényképalbumot, amelyekben a közélet neves embereiről és asszonyairól vannak erotikus felvételek. Jóhírű

közismert művészek, sportemberek képei külön-külön és csoportosan. Az egyik orgiáról felvett képen egy ismertnevű sportmece nás, egy jönevű színész és egy parkettáncos látható Adam-kosztümben. Egy másik képsorozat egy általánosan ismert művésznőt ábrázol fantasztikus keleti kosztümökben. A rendőrség letartóztattott egy gyógyszerészt, aki havonként nélfány kiló opiumot szállított a tulajdonosnőnek, letartóztatták a tulajdonosnőt is, akit azonban felsőbb intervencióra szabadonbocsájtottak. A rendőrségen különben többen feljelentést tettek, hogy a bűntanyán az orgiák közepette különböző dolgait eltüntek. Így egy homonnai földbirtokosnak eltünt 50 millió magyar

Csehszlovákia püspökei harcot indítottak az állam ellen

Az egész püspöki kar szolidaritást vállalt a szlovenszkói szociálistaelenes pásztorlevelével.

(Prága, január 24.) Emlékeztet, hogy a szlovenszkói katolikus püspökök karácsonykor pásztorlevelet adtak ki, amelyben a szociálisták és kommunisták ellen fordulnak s utasítást adtak lelkészeknek, hogy ezeket *közösítésük ki az egyházból*. A cseh pártok nyomására a cseh kormány végül is elhatározta, hogy *megtorlással él a pásztorlevél szerzői ellen*. Az ügyészségek mindenütt megindítják a bírvádi eljárást azok ellen a lelkészek ellen is, akik a pásztorlevelet kihirdették. Míg a kormány így intézkedik, addig a cseh és morva püspökök, főleg Kordács prágai hercegérsek a pásztorlevél kihirdetését betiltotta, valójában szolidaritást vállaltak a szlovenszkói püspökökkel a pásztorlevél ügyében. A nyilatkozat, amelyet Kordács hercegérsek, Prečaný olomúci hercegérsek, Gross kolumnezi, Klein brünni, Kaspár és a többi püspökök kivétel nélkül aláírtak, ma reggel jelent meg az összes cseh és tót nyelvű lapokban. A nyilatkozatban hangsúlyozzák, hogy egyesek olyan motívumokat keresnek a pásztorlevelében, amelyeknek nincsen köztük az abban foglaltakhoz. A pásztorlevél egyetlen célja a keresztény hit és erkölcs védelme volt és küzdelem a racionalizmus modern tételei ellen. A katolikus egyház senkit sem kényszerít arra, hogy katoli-

kus legyen, *de aki az egyháznak tagja, annak alkalmazkodnia kell a törvényeihez*. Ha a szlovenszkói lelkészeket hivatásuk gyakorlásában megakadályozzák, akkor a cseh és a morva püspöki kar is szolidaritást vállal velük. A nyilatkozat végül azt hangoztatja, hogy a hit védelmére együtt

tal az állam védelme is. Déer Iván volt csehszlovák miniszter erre a nyilatkozatra kijelentette, *hogy ez az államot gyökerében támadja meg és azt jelenti, hogy az egyház hatalmasabb akar lenni, mint az állam*. Ezt pedig nem szabad túrni, mondotta a miniszter.

Öt és fél millió ember fegyverben.

Nem sikerül a népszövetség általános leszerelési akciója.

Genfből táviratozzák: A Népszövetség egyik feladata, hogy erősen küzdjön az általános leszerelés érdekében, de eddig jelentős eredményt nem tud felmutatni, a mit a Népszövetség most kiadott évkönyve is bizonyít. Az évkönyv adatai szerint jelenleg a világon 5 és fél millió ember áll fegyverben,

míg a hadseregek megszervezése szerint háború esetére 30 millió embert mozgósíthatnának. A világ hadihajóinak legénységi létszáma 500.000. A világ hadiflottájában 176 cirkáló és csatahajó, 1094 torpedóuzó, 400 tengeralattjáró és négyezernél több hadirepülőgép és léghajó van.

Meghalt Kuropatkin.

Az orosz-japán háború orosz főparancsnokának elhunytja.

(Moszkva, január 24.) Egy már régen elfeledett világesemény nagy alakja költözött el az élők sorából: meghalt Kuropatkin tábornok, az orosz-japán háborúban az orosz hadak fővezére. 1904-1905-ben a világsajtó visszhangzott a nevével. Kuropatkin, Stössel, Togo, Oyama és a többi generálisok hol vannak már, régen elnyelte őket a feledés. A fehér cár Kuropatkin tette a büszke orosz csapatok élére és őt állították oda bünbakul, amikor az ifjú Japán hadserege összemorzsolta a dicső orosz armádiát. A sok kor-

rupcióért, panamáért, sikkasztásért, ami az orosz hadsereget még a japán fegyvereknél is jobban pusztította, neki kellett felelnie. Haditörvényszék elé állították, nyugdíjazták, csendes emberré tették. A világháborúban sem adtak neki szerepet, jobb hadvezérek kellettek, akik nálánál sokkal jobban értettek a hadsereg tönkretételéhez. Teljes visszavonulásban élt és a bolsevisták sem adtak szerepet a már teljesen előregedett tábornoknak. Nagy nyomorúságok közepette tette életét az új rezsimben és most egy

Moszkvából érkezett távirat világá kürtöli a hirt: meghalt Kuropatkin. Kétszer halt meg az egykor oly sokat szerepelt tábornok, egyszer, amikor felfüggesztették és most, amikor eljött érie a kaszás. A második halál kevésbé fájt neki, mint az első.

Nehezen születik

a politikai béke Magyarországon

Nem adja fel passzivitását a magyar ellenzék.

(Budapest, január 24.) A magyar ellenzéki blokk és a Bethlen-kormány között tegnap lefolyt egyezkedési tárgyalásokról a blokk mai ülésén számoltak be a blokk megbízottai. Vázsonyi Vilmos és Peidl Gyula gróf Bethlen István miniszterelnökkel és Szálkai Lajos, a Zstváy Tábor nemzetgyűlési alelnökkel folytatott megbeszéléseket ismertették a blokk tagjai előtt. A beszámoló után több hozzászólás hangzott el, majd egyhangulag megállapították, hogy a passzivitásban levő képviselők magatartása felől újabb határozat szükséges, mert olyan okok nem merültek fel, amelyek miatt a passzív ellenzéknek módosítani kellene magatartását. Az értekezlet során felmerült az a gondolat is, hogy felhívják a már régen megszűnt polgárok és munkások szövetségét, amely azonban a polgárok józan magatartása miatt aligha sikerülne. Az értekezlet foglalkozott a végleges passzivitással is, ebben az ügyben azonban nem hoztak döntést.

TARCA

Mikor a hernyóból pille lesz.

— Lukácsy Lajosnak „Esetek az életből” című könyvéből.

Mintegy tíz-tizenkét évvel ezelőt történt, hogy Arad főterén az A—B vonalon egy hirtelen szöke vézna kis zsidóleány, egyszerű karton ruhába öltözve egy nagy tálcán szép libamájakat árult a járóknak. Egy rács városi szegény libavágó asszonynak volt a leánya, az anyja libahizlalásból és libavágásból élt. A mi házukhoz is hozott időnkint libamáját, libatepertőt eladni. Egy napon aztán a Szálka hegyett, így hívták a kislányt, az anyja jött libamájakkal. Kérdésemre, hol van a leánya, azt válaszolta, hogy nem fog többé árulni, mert menyasszony, egy kis bankhivatalnok veszi nőül, egyben mindjárt fei is kért, hogy egyik mellékutcában lévő kis bérházamban megkaphatná-e egy megüresedő, egy szoba-konyhából álló lakást a leendő új házaspár részére. Ki is bérlette részükre ha jól emlékszem havi 10 korona bérért, s azok be is költöztek. A férfi nagyon jóra való fiatalember volt, kevés fizetéséből alig tudott megélni. Szülei vidéki szatmárok voltak, nem igen tárogathatták fiukat. Én aztán irodai munkákat adtam neki, nagyon jó irása volt és nagyon jól tudott németül, amire nagy szükségem volt irodámban, ugy, hogy nemcsak hogy ledolgozta a házbért, de még én fizettem neki írásbeli munkáért. Nagyon meg voltam vele elégedve.

Egy napon egy budapesti dongagyáros keresett fel irodámban, aki

egy aradmegyei birtokos kliensem erejében dongának való fát vásárolt. A szerződést megcsináltam, de miután ügyfelem nem bírta a magyar nyelvet, németül kellett csinálni és másnapig 3 példányban elkészíteni, a vevő sietette, mert el akart utazni a szerződéssel. A kis banktisztviselőt elhívtam, átadtam neki a szerződést azzal, hogy ennek reggelre késznek kell lennie. A vevő már a kora reggeli órákban irodámba jött, várta a szerződést, melyet az én banktisztviselőm 3 példányban, korrektül leírva el is hozott. A pesti dongagyáros nagyon meg volt elégedve, megköszönte neki és valami pénzt nyomott a markába. A bankhivatalnok eltávozott, azonban néhány perc múlva visszajött az előszobába. Kimentem hozzá, hogy mit akar.

— Kérem, szólt zavartan, azt hiszem ez az ur tévedett: 100 koronát adott s a kezében tartotta a pénzt.

— Talán kevesli? — kérdeztem.

— Dehogy, sőt nagyon soknak tartom s azt hiszem, hogy az az ur tévedett.

— Maga naiv ember, mondtam neki, dugja zsebre és hallgasson és kiteszkoltam az ajtón. A gyáros az alatt a szerződést olvasta, megelégedését fejezte ki, különösen a német helyes- és szépírás tetszett neki és megkért engem, hogy nem volna-e ezen fiatalember hajlandó az ő budapesti üzletébe belépni s ha igen, előlegezzem az utiköltséget neki, és küldjem fel Budapestre.

A banktisztviselőnek felszánt az ajánlat, felment Budapestre és harmadnap azzal jött haza, hogy megkapta az állást a dongagyárosnál, aki kétszer annyi fizetést ad neki, mint amennyit a bankban ka-

poti. Utánajártam a bankjában, hogy felmondás nélkül elbocsátották, egy 1000 koronás váltót giráltam neki utiköltség és elköltözésre és két héten belül elfoglalta állását Budapesten. Egy gróf bérházában vett ki egy szerény udvari lakást, a ház első emeletét maga a gróf lakta. E hivatalában csak rövid ideig maradt, mert a gazdája bankja, ahová napnap után járt különböző megbízásokban, megkedvelte a jó modoru, jó külsejű fiatalembert és kinevezte a bankba.

A bankból rendszeresen a déli órákban tért haza, amidőn a gróf, ki az első emeleten lakott, hazuról távozott. Egy napon, amidőn már feltűnt a grófnak, hogy a kapuja alatt a fiatalemberrel gyakran találkozik, megázó litotta.

— Kérem, kicsoda maga, hogy mindig itt látom a házámban? A fiatalember alázatosan lekapta a kalapját és bemutatkozott.

— Zsi — pardon, Izraelita magam, szólt a gróf, én nagyon tiszteltem az Izraelitákat, mert ügyes emberek.

— Az vagyok méltóságos gróf ur!

— Na, nem tesz semmit, szólt a gróf engedékeny hangon. Nekem egy ilyen emberre volna szükségem, aki naponta egy-két órát az ügyeimnél foglalkoznék, levelezésemet, számaújsomaf vezetné és bement a fiatalemberrel a lakására. Szálka a felesége úgy megijedt a szokatlan látogatástól, hogy a konyhába a szerény mögé bujt. A gróf és a banktisztviselő hamar megállapodtak, hogy naponként elintézi az ügyeket, egy külön szobát rendeztek be irodának s a gróftól e munkáért ingyen lakást és havi 200 koronát kapott. Barátunk tehát kinn volt a vízből, kez-

dett jómódba kerülni és Szálka a felesége is divatosan öltözödni, ha nem is nagyon, de mégis tetszetősnek.

Egy napon a gróf eladta a birtokán lévő erdeje egy részét több száz ezer koronáért és megbízta a most most főkárjává előlépett bankhivatalnokot, hogy tegye be a pénzt a Pesti Hazai Takarékpénztárba. A tákárá kérte a gróftól, hogy engedje meg, hogy az ő bankjába tegye be, mert az neki nagy előnyére szolgálna, amibe a gróf szívesen beleegyezett. Midőn a vezérigazgatónak tudomására jött, hogy a hivatalnok révén milyen nagy összegű betét került a bankba, pláne egy gróftól, aki az egyik aktív miniszternek testvére, rögtön összehívta az igazgatótanácsot és a fiatal tisztviselőt titkárrá léptette elő, ami nemcsak rangemelés, de sok fizetés többlettel is járt. Ugy látszott, hogy a szerencse kegyeivel formálisan üldözte őt.

Szálka asszony, aki már most Róza névre hallgatott, akinek az anyja felköltözött Aradról hozzájuk, háztartást vezetni, bevezette a háztartásba és ő segített a férjének a gróf irodai ügyeiben és a férfi nagyon természetesen találta, hogy amidőn délebe hazament, a feleségét gyakran ott találta a gróftól az irodában, egyik-másik uradalmi ügyről értesítve. Róza asszony férje azonban nem látott semmit s nem is akart látni. Jó férj volt, a férjek nem látnak semmit.

Egy napon aztán eladta a gróf, hogy az orvosok a feleségét Aobáziába küldik néhány hétre, ő is elfogja kíséret, de ő nem maradhat ott húzamosabb ideig és kérte Róza asszonyt, hogy nem lenne szíves a ne-

Elfogták Reinitz Jakab büntársát

A hajduszoboszlói osendörtség letartóztatott egy kártyacsempészt a cseh határon. — Grafológusok a tömeggyilkosról.

(Budapest, január 24.) Reinitz Jakabnak, a mindent tagadó szatmári tömeggyilkosnak ügyében ma újabb szenzációs fordulat következett be. Reinitz gyilkosságai val kapcsolatban egy Magyarországon, mint az összes utódállamokban erőlyesen nyomoztak egy Reismann Miklós nevű egyén után, akiről az volt a feltevés, hogy múltán évekig állott irizlet összeköttetésben Reinitz Jakabbal, tud annak büncselekményeiről is. Néhány hónapig tartó eredménytelen kutatás után tegnap a hajduszoboszlói osendörtség a csehszlovák-magyar határon letartóztatta Reismant, aki éppen magyar kártyacsomagokat akart átcsempészni Csehszlovákiába. Ki hallgatásakor nem is tagadta, hogy Reinitz Jakabbal összeköttetésben állott, sőt beismerte, hogy szoktamásításokat és több vagyoneelleni büncselekményt követett el Reinitz-el. Reismann Miklóst beszállították a nyíregyházi ügyészség fogházába.

A kassai rendörtség, amely szintén sokáig nyomozott Reinitz Csehszlovákiában elkövetett büncselekményeinek ügyében, két hírneves grafológussal megvizsgálta Reinitz Jakab kézírását, hogy állapítsák meg az írás tulajdonosának karakterét és azt, hogy képes-e olyan bünök elkövetésére, illetőleg *predesztinálva van-e gyil-*

kosságra, amellyel vádolják. Haas Ottó budapesti és Schermann bécsi grafológusok vizsgálták meg a kézírást, amélkül, hogy tudtak volna egymás munkájáról és tökéletesen egyforma véleményt mondtak Reinitzről. Haas Ottó vizsgálatáról a következőket mondotta el:

— Egy öreg, szakállas, hifuzgó, tipikusan keleti jellegű zsidó embert kell elképzelni. Templombajáró, istenfélő, a csarédi életet szerető, simulékony modoru, de rendkívül szívós és erőszakos embert. Első pillanatra jószívű köznapit polgár benyomását kelti, de csak addig, amíg utóletről nincs szó, mert ebben a percen már hihetetlen mértékben kifejlődik benne a cinizmus, az egoizmus. Jellemzi az őszinteség teljes hiánya, a nagymérvű színeszkedési talentum, hazudozási jelelm. Ehhez a képhez el kell képzelni egy fürdőt, amelyben nyakig elmerülve ül. A fürdő anyaga a becsületérzés teljes hiánya. Az írásban durva jelleg vonal végig, amely azt jelenti, hogy: *a pénz mindenképp felett.* Az írás jellegzetessége a lassu írás, betűtörzsei hegyesek, élesek és ittott hurkosak. A betűtörzsek, vagyis az írásban rendszeresen megnyomott részek, mint például az M betűnek a második, harmadik és negyedik lefelé jövő szára, hegyesek.

jével Abbáziába menni néhány hétre, nem akarja, hogy a felesége oly sokáig a komornával legyen. Magától értetődik, hogy minden kiadást és költséget ő, — a gróf — visel.

— Igen, de... szólalt meg az asszony.

— Tudom mit akar mondani, vágott szavába a gróf, csináltasson az én számlámra két elegáns kosztümöt magának, ösmerem én az asszonyokat. Miután a férj ezt nagy kitüntetésnek vette, örömmel beleegyezett, a gróf még aznap bemutatta a titkáruét nejeének, aki teára magánál marasztalta és egy pár briliáns függővel megajándékozta. Mindhárman hamarosan elutaztak Abbáziába, a gróf jött-ment és a titkárué gondjaira bízta a feleségét. A barátság oly nagy lett a két asszony között, hogy midőn a nyár folyamán a grófnének Marienbadba kellett utaznia, a titkárué is magával vitte. A gróf el volt ragadtava a titkárué figyelmétől és kedves ségétől és hálája jeléül elhalmozta értékes ajándékokkal, amit a férj természetesen talált és nem győzte magasztalni a gróf nagy lelkűségét és a felesége ügyességét.

Egy ízben Budapesten voltam a Népszínházban. Felvonás között, amint szokásos én is felálltam a szölyvémben és visszafordulva néztem a közönséget. Észrevettem, hogy egy fiatalember a másik oldal harmadik sorából felállva kétszer háromszor felém fordulva meghajlja magát. Közönséget viszonzoltam, de nem ösmertem meg, csak akkor láttam, hogy az én aradi ismerősöm volt midőn hozzám jött. Végtelen örvendétt

találkozásunknak és közölte velem, hogy a felesége is itt van és megállapodtunk, hogy színház után a foyeren találkozzunk és együtt vacsorázunk. Egyik körüti jobb vendéglőbe mentünk. A tiz-tizenkét év alatt ami-ó az asszonyt nem láttam, feltűnően megváltozott, elegáns, megtelt idomu, patyolat arcu szép nő lett, a szeplők eltűntek az arcáról.

Midőn a vendéglőben segitettem neki levetni a drága asztrakan bundáját, csak ömlött ki belőle a drága Hubygan parfüm szag. Ujjain briliáns gyűrűk csillogtak, nem is szólva a két borsónagyságu briliáns fülbevalójáról. Nem győzték a gróft dícsérni, akinek jólétüket köszönhetik. Vacsora után a férj egy percre eltávozott, én gyengéden az asszony keze után nyultam s a régi ösmeretség jogán tréfásan kérdeztem tőle.

— Mondja csak szép Nagysága, nem kurizál magának az a gróf? Sérődve kapta el a kezét.

— Már hogy mondhat ilyet, szólt, ha más mondta volna bizony megharagudnék érte.

— Bocsánatot! mondtam, de kegyed oly kiváló bájos és kívánatos szép asszony, hogy ha a grófnak szeme van, bizony megakadna kegyeden.

— Na ná, hogy a grófnak nincs szeme, mondtotta nevetve jó lipótvárosi jargonban. Most már aztán tisztában voltam az asztrakan bunda, a nagy briliáns buton és a briliáns gyűrűk eredetével és azzal, hogy a kékvérű grófok szeretik a szép zsidóasszonykákat is.

Ez kegyetlenségre való. Különösen jellegzetesek a betűk, amelyek keresztvonalai hol lefelé ékben végződnek, másutt pedig lefelé sílved. A nagy M betű vastag pontból indul ki. *Ez a legsötétebb jellemre valló írásjel jellemzi általában Reinitz írását.* Az egész írás képe megiehetősen határozott. Különösen érdekesek a betűk. Egyik helyen nyitottak, másutt csukottan végződnek. A nyitott jobboldalán éles hurok van és ez mutatja,

hogy olajos hazudozó. A vastag ékezetek nagymérvű egoizmusra következtetnek, mint minden változatai azoknak a kanyargó vonalaknak, amelyek a szavak végén a test irányában visszaforduló vonalban végződnek.

Ezeket közölte is már Haas Ottó a kassai rendőrigazgatósággal, amelynek vezetője kijelentette, hogy a rendörtségnek csak nem ugyanez a meggyőződése Reinitz Jakabról.

A „szép Mici“ kabarédalokat dudol cellájában.

— A fogházi sétán egy tolvajnö durván rátámadt. —

(Budapest, január 24.) Bár éppen két hete már, hogy az elhagyott, csöndes Tölgyfauccából kikapott a szerencsétlen Kodolka hentesmester meggyilkolásának s feldarabolásának borzalmas szenzációja, a Ledererházaspár szörnyű rémtette még ma is mindenfelé az érdeklődés homlokterében áll.

Ez az állandó, nagyfokú érdeklődés készített bennünket arra, hogy utána járjunk, mit csinál és hogy tölti mindinkább megszámlált napjait a gyilkosságra büjtő „démon“ az ügyészség markómeccai fogházában. Az ügyészség fogházába éppen akkor érkezünk, mikor a rabok szokásos reggeli sétájukat végzik.

Szuronyos börtönörök között halad a szomorú menet, közöttük van Ledererné is. Ugy fest a reggeli hidegben didergő és lehorgasztott fővel baktató rabok között, mintha egy páva járna a fogház udvarán.

Prémés bundájában, felémelt fejjel sétál, mintha semmi köze sem volna a tölgyfauccai borzalmas újszakához.

A rabok, akiknek tudomásuk van arról, hogy miért került közéjük az elegáns asszony, nagyon lenézik Lederernét. Amint hallottuk, egy lopásért elítélt asszony a közös séra alkalmával egy nap rá is támadt a „szép Mici“re: — Nem szégyeled magad, te bestia? Nem elég, hogy megöltted a szeretődet és akasztófára juttattad a férjedet, még nekünk akarsz itt flancolni...

A darócruhás rabnö és az elegáns gyilkos asszony már-már hajba is kaptak volna, ha az örök nem csinálnak rendet közöttük.

Ilyen és ehhez hasonló jelenetek gyakran fordulnak elő Lederernével, de a „démon“, aki épp úgy lenézi fogolytársait, mint azok őt, utjabban már fel sem veszi ezeket a börtönörök figyelmét elkerülő sértéseket. Egyébként már lassan belenyugodott a fogházi életbe. Csak a deszkágy ellen van kifogása. Azt mondja: „nagyon kemény és nem kényelmes rajta az alvás.“ A vizsgálati foglyoknak járó összes kedvezmé-

nyeket kihasználja. Kívülről ékezi. Paradicsomleves, sült zsirban sült burgonyával és ugorkával és pozsonyi kifli szerepel éppen ebédjének étlapján. Sokat ad csinos megjelenésére is, de ez, bár órák hosszat cicomázza magát, egy kis csit már nehezen megy.

A „démon“ az utóbbi időben nagyon elhízott. Mellben 128, derékban 121 centiméter széles.

A körmei egy kissé elhanyagolt állapotban vannak. Kérte, hogy bocsássák be hozzá a manikűrös nőjét és nagyon neheztelt a fogház vezetőségére, hogy ezt a kivánságát nem teljesítették.

Romlásba döntött férje sorsára, ugylátszik, nagyon közömbös érzésekkel gondol. A jövő nem nagyon aggasztja. Azt hiszi, hogy néhány esztendő fogság árán meg szabadulhat. Őrei már mosolyogni is kérták

és nem egyszer hallották, amint németnyelvű kabarédalokat dudolt a cellájában.

Annál inkább megtört a rablőgyilkos Lederer főhadnagy. Valószággal komor lett és sirva átkozta megromló asszonyát. Borováltan, elhanyagolt arcán kitérőtlenül nyomonkelt szánítottak a borzalmas emlékek és az elkövetkezendő halálbüntetéstől való örökös rettegés. Mintha a saját apjává változott volna át a fogság alatt, 25 évvel öregebbnek látszik. Nem él a vizsgálati foglyok kedvezményeivel. Közönséges tisztá rabkosztót eszik és semmit sem vesz igénybe amivel könnyíthetne a sorsán.

— Magyar szobrász Törökországban. Konsztantinápolyból táviratozzák: Rápolnay Lajos magyar szobrászművészt a török kultuszminiszterium meghívta tanárnak a konsztantinápolyi képzőművészeti főiskola szobrászati szakosztályára. Sőt, miután a mohamedán vallás tiltja az emberábrázolást és mohamedán vallású török ilyen feladatra nem vállalkozhat, felkérték, hogy utazzon Angorába, Kemal pasának és feleségének megmintázása céljából.

Bankból február 1-én az aradi Közponumban.

Igmándi kúrák otthon. Rosszu élet, — jó kedély, — munkakedv szoros összefüggésben áll a zavartalan anyagcserével. Emésztési hiányoknál reggelizés előtt fél pohár SCHMIDTHAUER-féle Igmándi keserűvíz a gyomor és belek működésének biztos és természetes szabályozója. (Sok esetben elegendő már néhány evőkanállal is.) Kapható minden gyógyszerertárban és jobb háziáruházban. Az Igmándi nem tévesztendő össze másféle keserűvízekkel. 4524-11

Antonia — Bécsben.

Kátay Gyuriból Georg Kállay lett a bécsi „Antonia”-ban. — Egy délelőtt a Raimund-Theaterben.

(Bécs, január 24.) Fedák Sári „Cadillac”-autón jött Budapestről a Raimund Theaterig. Ez a kedves színház a Gürteinfel van, közel a csodaszép schönbrunni parkhoz. Ellátogattunk az egyik próbára. Délelőtt tizenegy óra. Roszszon világitott színpad, elhagyott nézőtér. Két oldalfal között néhány asztal és szék. A háttérben két függöny. Valami angol darab díszletéhez tartozik, amit éppen aznap játszanak. Már megkezdtek a második felvonást. Fedák beszélt. Tiszta németességgel, noha érezni a magyar hangszínt. Hangja kedves és meleg, egyszerű mozdulatai megkapóak. Folyékonyság tudja már szerepét, még a partnerekét is. És mindenkihez van olyan figyelmeztető és tanácsos. Vajda László a csapatokat rendezte és a pesti Ritz-ről mesélt.

Antonia kis gazdasági gyakorlatokat küldi bemutatkozni a szomszéd asztalhoz.

— Graf Gyuri Ka-taj — mondja a csinos bécsi fiú.

— Nicht so — javítja Fedák. — Kátay... Kátay... Georg Kátay.

Megismétli, most sem megy jobban.

— Sagen Sie vielleicst Kállay — szitálja Fedák. De a névváltozás sem használ. De mindegy. A „prakszi” már táncolja a blues fox-ot Parker kapitány barátnőjével. Most nagyszerűen illik hozzá a bécsies könnyedség.

Partnere Ria Thiele, egyik legismertebb táncosnő, akit erre a szerepre hoztak a Raimund theaterba. Cigány még nincs. Fedák kíséri táncukat csendes dudalással. Következik a főjelenet. Kovácsy végre rászánja magát, hogy kilépjen a „passzivitásból.” Csendet parancsol és átmegey Antonia asztalához. Akinek olyan sokat köszönhetett régen. A Schieber, Sarkadi bácsi kollégájával ijedt lépésekkel menekül. Fedák és Vajda magyarázzák a jelenetet. Másodszorra minden nagyszerűen megy. Tovább mennek. Parker kapitány már Antoniaék asztala előtt áll.

— I am Piri — mondja a kis naiva. Utánozhatatlan bécsies ijedt kedvességgel. Fedák boldogan tapsol és bólogat fejével. Olyan úszintén örül, hogy ez a néhány szó jól sikerült, mintha őt tudj Isten, hogy tünepelnék. Még néhány perc és vége az első képernek. Rövid szünet. Fedák a társalgóban pihen és a többi szereplővel a darabról beszélget.

Vajda László meséli:

— Nagyon, nagyon még vagyunk elégedve a szereposztással. Kovácsyt a pozsonyi születésű Lackner játsza. Kitűnő színész és még mindig tud magyarul. Ismeri jól a Kovácsy Bélák alakját. Parker kapitány Neugebauer. Ő viszont az angol nyelvben mester. Málnai díszletterveit is magunkkal hoztuk. A darab magyar műhője megmarad, a második felvonás a Ritz-szállóban fog itt is játszódni. Lengyel Menyhért holnap érkezik, hogy személyesen részt vegyen a próbákon.

— Fedák, különösen amióta ide érkezett, senkit sem fogad, csak a

szerepével foglalkozik. Mostani honoráriumával csak Jeritzá-é versenyezhet. Tegnap egyik bécsi mulatótól kapott ajánlatot. Havi háromezer dollárt kínálnak. De csak a premier után határoz. Számomra a német nyelv és idegen színészek semmi nehézséget nem okoznak. Négy évig voltam Berlinben rendező és néhány nap alatt számos ismerősre bukkantam.

Fedák a végszóra érkezik. Egy-szerűen és őszintén mondja:

Régi aradi vadásztársaságok . .

A nagykamarasi és dombiratosi kedélyes és eredményes vadászatok. — Örök jókedv és tekintélyes vadászszákmányok.

Sok szép vadászat színhelye volt Nagykamarás és Dombiratos is. Nagykamarás még Aradmegyében, de Csanádmegye főszomszédságában fekszik 2000 katasztrális hold területen, de ehhez a területhez hozzátartozik Dombiratos is. Ugyancsak hozzátartozik a vadászterület illetőleg, a kevermési uradalom és a bánkúri uradalmi kertek. Véletlenül jutottam ehhez a vadászterülethez. A nagykamarasi plébánosi lakot építettem. Kora tavasszal, a munka megkezdése céljából kiutaztam és B. József községi jegyző vendége voltam. Beszélgetés közben a jegyző megemlítette, hogy vadászati bérletüket februárban, — tehát a teljében, — amikor éppen szánál vadászott, a csendőrök elfogták és így a bérletből el kell, hogy mozdítsa. A jegyző felajánlotta, hogy a bérletet vegyem át. Kaptam az alkalmon és átvettem a vadászterület még hátralevő négy éves bérletét, évi 40 forintért.

Megfogadtam vadórnek a község legnagyobb vadórját, egy ács-mestert, aki kötelességét olyan hűven teljesítette, hogyha valamelyik háztetőn dolgozott és lövést hallott a határban, otthagya munkáját, s kiment, hogy az illetőt elfogja. Ismertem sok jó fogoly- és nyulterületet, de ilyen kitünőről fogalmam sem volt. Apró két-három holdas kukorica és ciroktáblákból állott, — közte tarlóval — és így a vadászat igen könnyű volt. Meghívtam legközelebb a területre kis aradi vadásztársaságunkat. Köztük volt a már nyugdalomba vonult Svób Sándor főerdész, Simon Jenő, Nullig József, Szontaghi Gyula, Velcsov Géza, Vlárhagh Lajos, Péterffy Bandi, „Kohn Berci” (K. Nagy Dezső) és még sok jó barátom. Lökősházai vasuton mentünk, onnan pedig Vásárhelyi kertészei vittek ki a területre, ahol vadórnek a hajtókkal már várt. Rövid reggelizés után megkezdődött a vadászat. Először apró kukoricatáblákat vetünk hajítás alá az uradalom mellett. A hajtókkal egy vonalban indultunk el. Egyszerre olyan tömegben kelték fel a fogolycsapatok, hogy a vadászok mindegyike annyira meglepődött, hogy ide-oda célozgatnak fegyvereikkel és azt sem tudták, hogy melyikre löjjenek. Mindnyájan el voltunk ragadtatva az eredménytől, mert délután fél négyig több mint 100 fogoly, 35 nyul és néhány fácánkakas került terítékre, pedig déli pihenőt is tartottunk. Persze hamar híre ment, hogy milyen kitűnő vadászterületünk van és minden jó puskás igyekezett a területre meghívást szerezni. Svób Sándor utóda Molcsányi Ernő is eljött kö-zénk aki később a dombiratosi terü-

letet vette bérbe és így együtt tartottuk vadászatainkat. Vadászataink híresek voltak, mert nem volt vadászat, amelyen legalább 10—12 puskás ne vett volna részt 28—30 hajtóval. Nem volt vadászat ilyenkor, hogy legalább 80—100 nyulat, 95—100 darab foglyot, több fácánt és néhány az uradalomból átváltott őzet ne lőttünk volna. Egy ízben Joanovits Sándor temesi főispán, ifjúkori barátom is eljött. Igen jó vadász volt, de mert sok jó hajtó és sok puskás jelent meg, a lövések nem voltak biztosak és vigyázni kellett, nehogy valakit megsértezzenek. Kijelentette akkor a főispán, hogy szeretne egyszer úgy eljönni, hogy ne legyenek többen a puskások mint hárman, de legfeljebb négyen. Meg is hívtam egy ilyen alkalomra. Hárman indultunk el az én kocsimmal Aradról, korán reggel. A főispán, Simon Jenő és a sorok írója. Két és fél óra alatt hajtottam ki két jóifutó kancámat Almáskamarás határába, ahova reggel fél 9-kor érkezünk meg és ahol már vadórnek és vagy 10 gyerek várt már reánk. Rövid reggelizés után délelőtt 9 óra után — kis pihenővel, — délután 3 óráig vadásztunk. A vadban legdusabb területet hajtottuk fel és Joanovitsot a legjobb helyekre állítottuk. Lőttünk is hárman 114 darab foglyot, 11 fácánt, 10 nyulat és egy kóbor macskát. Joanovits egymaga 84 darabot lőtt — a kóbor macskával együtt. Persze kevesen voltunk és így nem kellett arra figyelni, hogy lövéseinkkel valakiben kárt ne tegyünk. Nyugodtan lövöldözhetünk mindenfelé. Vadászat után kocsira ültünk és én Arad álmására hajtottam, ahol Joanovits vonatra ült szép vadászszákmányával, s Temesvárra utazott haza. Évekig emlegette, hogy milyen jól mulatott vadászatunkon. De ernél még jobb eredménnyel vadásztak és ugyancsak hárman: S. Károly dr, S. Gyula és V. Géza, akik egy délelőtt folyamán 140 darab foglyot, néhány nyulat és fácánt hoztak terítékre.

A kukorica- és ciroktáblák levágása után körvadászatakat rendeztünk. A vadászatakat rendszeren a sorok írója rendezte és dacára minden óvatosságnak, elővigyázatosságnak, mégis megtörtént egy alkalommal, hogy S. Gyula főbíró egy foglyot lőtt — egy főmérnököt és három hajtot megsejtetett. Persze már fáradt sörétekkel, amelyek még a bőr alá is alig juthattak és így komolyabb bajt nem okoztak. Egy ízben Dombiratoson tartottunk vadászatot és azt Molcsányi Ernő rendezte. A körvadászatra sok jó puskás jött össze. Az uradalom mellett volt az első kör. Nagy darab földet vettünk fel,

sok volt a puskás, sok a hajtó is. — Megkezdődött a körkésztés, megtörtént a kör bezárása is. Már befelé indultak a körbe és még egy fegyverdurranás sem hallatszott. Néma csend köröskörül... Lehangoltság... nem látni egy vadat sem. Végre látható egy-egy nyul, de a hajításnak már vége és az eredmény mindössze három nyul. Molcsányi dühöng. Korholta vadórét, hogy miért bolondítja ki a társaságot, ha nincs vad. A vadór szabadkozott és azt állította, hogy még két nappal azelőtt vagy negyven-ötven nyulat is látott ezen a területen. Meg nem foghatja, hogy hová lettek. A határba beljebb hatoltunk és itt már több nyul mutatkozott, de az előírányzott 250 nyul helyett nyolcvan és egynehány nyulat és pár darab foglyot hoztunk terítékre. Csak hónapok múlva tudtuk meg, hogy mi történt. — Egy dombiratosi főmódu kőgazdának a legényfia nagyon bosszankodott felette, hogy aradiak vadásznak a területükön. A vadászat napjának hajnalán több barátját maga mellé vette, lóra ültek és karikás ostorokkal, vagy három dűllő földről a vadakat az uradalmi földre zavarták. Furiarogos parasztszjárás — de sikerült, a mit kifundált.

A kocsikat, amelyeken Lökősházáról és vissza indultunk, mindig az öreg Kiss István, Vásárhelyi dohánykertésze szerezte, akivel Simon Jenő mindig mókázott és akit Estván gazdának szólított. Több ízben észrevettük, hogy valaki megdézsmálta a borainkat. Egy alkalommal az egyik demizson odaadja Simon Jenő Estván gazdának azzal, hogy tegye el, mert üres, pedig még félig volt borral. De úgyaljen rá, hogy el ne törjön az üvegje.

— Biz ez üres! — mondotta Estván gazda. — Ebben semmi sincsen.

S azután nagy vigyázattal kocsiján a szénaközé pakolta. Vége a vadászatnak — várjuk a kocsikat — nem jönnek. Egy cirok tábla meghajtása után végre megjelenik a négy kocsi közül az egyik és ennek a kocsisa mondotta, hogy István bácsi és a többi kocsisok nem érzik jól magukat, s utközben többször meg kell állniok és a kocsiról leszállaniok. Ezért késnek egy kicsit, de végre mégis megjelentek. Kérdi Simon Jenő:

— Na mi baj Estván gazda? — Tudja az isten uram! — felelte Estván gazda. — Itt volt az öreg kutjából, — egy elhagyatott roszvizű kutat hívtak így a falusiak, — valószínű, hogy ez routotta meg a gyomrunkat.

Később tudtuk meg azután, hogy Jenő barátunk hajtószert tett a borba és így tudtuk meg, hogy kik dezmálták a borainkat. A legközelebbi vadászat alkalmával hiába kínálta már Estván gazdát egy pohár borral Jenő barátunk.

— Igyék először az ur abból, — mondotta és csak azután, ha már Simon Jenő ivott belőle, hajtotta le a pohár tartalmát. Vadászatok után kocsira ültünk és a Lökősházai állomás mellett lakó Kohn kereskedő és vendéglős lakásához hajtottunk. Itt már várt reánk az előre megrendelt csirke, aprikás és kipakoltuk a magunkkal hozott csemegéket is. Vadászati élményeinket beszéltük el egymásnak, addig, amíg be nem robogott a vonat Lökősháza állomására. Hangos és derűs volt a társaság, ha Kohn Dezső barátunk, — K. Nagy

Dezső, — is közöttünk volt. Magán-jeleneteket adott elő. Híres jelenete volt az „Itt vagyok, mi baj?” vagy amikor a beteg svábot utánozta. Vagy a hazatérő disznókat utánozta olyan hűen, hogy ahányan voltunk, annyi felé dőlünk a kacagástól.

Egy vadászati idény alatt százzal esett a fogoly és a nyul területekre, nem is számítva az őzeket, fácánokat és egyéb vadakat. Vége szakadt ennek is. Bekövetkezett a háborus állapot és területünket az ottaniak vették ki. Mi, akik még életben vagyunk a régi társaság tagjai közül, gyakran gondolunk vissza ezekre a régi szép időkre és elmélkedünk az elhunytak felett. (Góma.)

Aki törrel ette a virslit.

Érdekes leleplezés a nöhdító bécsi gyilkos diákról. — Hogyan élt Bécsben a gráci tanár rablógyilkos fia.

(Bécs, január 24.) Bergmeister Károlynak, a karlsplatzi rablógyilkos diáknak, aki tudvalevően tört szert szeretőjének, Geissler Bertának a nyakába, az esete még mindig izgalomban tartja a bécsi közönséget. Egy kis hietzingeri kávéházban, az Althof-kávéházban tartóztatták le Bergmeister Károlyt, amelynek közönsége valószínűleg rajongással tekintett az elegáns fiatal emberre. Bergmeister akadémikusnak adta ki magát, ami különben annál kevésbé lehetett, mert még a gimnáziumból lácsapják lopásai és hazudozásai miatt. Megállapították, hogy tényleg jó családból származik, az apja a gráci kereskedelmi akadémia tanára, aki havonként 1.200.000 koronával segítette a fiát. Ez az összeg természetesen Bergmeisternek nem volt elég, mert nagy lábon élt és elegáns öltözködött. A rablógyilkosság elkövetése után többen jelentek meg a rendőrségen, akik különböző lopások miatt tették feljelentést Bergmeister ellen. Egy kereskedő, aki néhány héttel ezelőtt vásárolt egy öltönyt náhat Bergmeisteről, elmondta, hogy a kabát egyik zsebében értékes ékszert talált, amelyet Bergmeister szintén lopott valaktól. Az utóbbi időben nagyon rossz anyagi helyzetben lehetett Bergmeister, mert a lakásán tartott házkutatás alkalmával ahig találtak ruháit. Valószínű, hogy Bergmeister az utóbbi időben ruhái eladogatásából szerzett pénzt. Most nagyon kellett már a pénz neki, hogy a 24 éves Geissler Bertát meggyilkolja, akinek már hosszabb idő óta udvarolt. A gyilkosság elkövetése után egy órával már újabb randevura ment a diák, majd ruházletekben vásárolta el az elrabolt 30 millió felét és egy fürdőbe ment el, ahol átöltözött. A fiatal ember szerelmi tekintetben is a város multra tekinthet vissza. Először egy 40 éves asszonnyal volt viszonya, majd több ízben meg akart házasodni, míg legutoljára Geissler Bertát szédítette. A fess fiúnak nagy szerencséje volt a nővel. Bergmeister állandóan egy nővel hordott magával bőrcsizmát és ez

zel a gyilkos szerszámmal vágott kenyeret és virslit. Kihallgatásakor édesapja különben elmondot-

ta, hogy a fia nem normális és a gyermekkorában is tele van abnormalitásokkal.

Papp I. János püspök utolsó útja

Impozáns gyászszertartás az aradi görög keleti katedrálisban. — Az elhunyt aradi püspök tetemét impozáns különlegességek közepette szállították szülőfalujába.

(Saját tudósítónktól.) Hűdegen meiszó éles levegő, az aradi Piata Catedralei feketélik az emberek től, akik türelmesen várakoznak. Püspöktemetés van ma, nem mindnap lehet ilyen fényes szertartást látni. Fél tizenegykor már az összes uccatorkolatok elkülva, a fázékonyabbak dörzsölgetik kezüket és minduntalan előrenyújtják fejüket a templomajtó felé: mikor indul meg már a menet. A téren a templom főbejárata előtt két század gyalogos katonája és egy század granicsár, arcukat pirosra fújja a januári szél. Siető papok és rendezők, komoly rendőrszettek, a háttérben a várakozó kecskék és autók. És újabb meg újabb embercsoportok jönnek, mindenki be akar furakodni a templomba, amely már zsúfolásig megtelt. Vidékről bejövő elkészt papok igyekeznek még helyet kapni, a legtávolabbi falvakból is jöttek, hogy elbucszanak az ősz püspöktől, Papp I. Jánostól.

Gyászoló előkelőségek.

És benn a hatalmas katedrálisban, óriási ravatalon fekszik díszes ércokorsóban a halott egyházi. Körülötte aranyos karinges papok, vonatolt obizánci szolozsma száll az ég felé és sűrű, nehéz tömjén fekszi meg a tüdőt. Az ikonosztáz bájosan primitív, szakálás szentel is megilletődve néznek a gyászolókra: eltávozik egy jól ismert arc, aki évtizedeken át szolgáltattott szent misét és akit mint régi ismerőst üdvözöltek annyi időn át. Hatalmas ennek a templomnak a befogadóképessége; elől az oltárnál, oldalt és a hátsó padokban mindenütt emberek, szorosan egymás mellett ülnek, de rengeteg azoknak a száma, akik ahné kénytelenek. Itt van mindenki, aki szerepet játszik Aradváros életében. A ravatal körül ott állnak: dr. Robu János főpolgármester, dr. Lázár Ágoston alispán, Filotti Zamfir rendőrprefektus, Scarisoreanu és Manu tábornokok, Georgescu azredes, Paunescu őrnagy, téparancsnok, dr. Barbara Sever törvényszéki elnök, Nicolescu Miklós királyi főügyész, dr. Tamásdán Livius táblabíró, dr. Gróza János kórház igazgató, dr. Memete Demeter kórházigazgató, dr. Botis Tivadar igazgató, Bradeán Athanáz vármegyei főorvos, Vulpe József szigoranca főnök, Popu Constantin, Olanin városi tanácsnokok, Stefanut Sabin városi főjegyző, dr. Jegesi Károly városi főügyész, Monay Ferenc dr. minorita rendfőnök, dr. Lakatos Ottó plébános, Frint Lajos evangélikus lelkész, Kovinty Uros szerb esperes, dr. Jancu Kornél ügyvéd, Márkus Mihály, Goldis László, László Dezső, Antonescu Virgil, Papp Illés bankigazgatók és még igen sokan az aradi notabilitások közül.

A gyászszertartás körülbelül tíz órákor kezdődik. Ciorogariu Romulus nagyváradi és Badescu Karánsebesi püspökök felváltva miséznek harmincyolc pap segítségével mellett. Az énekkar gyászdalokat, a papok zsolnárokat énekelnek. Körülbelül tizenegy órákor fejeződik be az egyházi szertartás és ekkor lép a ravatal elé Pacatianu Mihály főesperes, szent székűnök. Bucszomzomzól, szeretett püspököm az aradmegyei görög keleti egyházközégy és a szentszék nevében, — kezdte meg az indító, fájdalmas gyászbeszédét Pacatianu — és gyönyörű szavakkal magasztalta az elhunyt Papp I. János érdemeit. Utána dr. Jonescu Péter, miniszteri vezérigazgató, a kormány, képviselőtében bucuszott Arad püspökétől, Scarisoreanu tábornok, az aradi lovassdivízió parancsnoka fenkölt szellemű gyászbeszédet mondott és a hadsereg nevében vett bucst Papp I. Jánostól. Lázár Ágoston dr. alispán a vármegye vezetősége és lakossága utolsó üdvözlét tolnácsolta. Dr. Robu János főpolgármester Aradváros lakossága nevében mondott bucstató beszédet és méltatta az elhunyt főpásztor kegyeletes munkásságát. A főpolgármester beszéde után őt pap loemelte Papp I. János koporsóját a ravatalról és a koporsó után megindult a hatalmas tömeg a templomból, hogy a gyászhintó után elkísérje utolsó útjára a nagy halottat.

Az állomás felé.

Tizenkettőre bevégeződik a templomi gyászszertartás, a templom ajtón hömpölyög ki a tömeg. Lassan, méltóságteljesen indul meg a véreláthatatlan temetési menet a Forray-uccán ki a főútvonalra és azon végignyelve ki a vasútállomásra. Az uccán égnek a villamos lámpák, de gyásziatyóval vonatta be a sárgás lángokat a kegyelet. A házakon nemzetiszínű zászlók, mert ma nemzeti ünnep is van és ezzel élénk kontrasztot képeznek a tompa fekete gyászlógók. Kétoldalt mindenütt emberek ezrei, az üzletek bezárva, zugsnak a harangok, utolsó útjára viszik az aradi egyháztőt, a fehérszakálu, deris tekintetű pacifista Papp I. Jánost.

A gyászménet.

Hatalmas gyászlógós férfi nyitja meg a menetet, utána rendőrtisztek, ezek után zöldsapkás diáklányok, a leánygimnázium fiatal növendékei. Utánuk diákluk jönnek: az állami gimnázium és a polgári iskola tanulói. Majd lassan, méltóságteljesen lépkedve az aradi Bur asztaltársaság tagjai, a hagyományos zöld zászlóval rajta színes szalagokkal. Két fekete lo lassan lépkedve húzza a hatalmas koszoruskocsit, amely,

zsufolva van koszorúkkal. Közvetlen utána jött az egyházi dalárta bus halotti dalokat énekelve, az embereket valóságos megrázta a szomorú dal akkordjával. Sorban utánuk jöttek a vidéki gör. Kéh papok és a községek küldöttségei fekete gyászlógókkal. Ez még mindig csak a hatalmas menet eleje. Most aranyos faringes szolgálattevő papok tűnnek fel, lefietnek vagy negyvenen, majd hatalmas vállas alak: Blaga székessuti lelkész, ő viszi a fős párszony párnán a Koronarendet, az elhunyt legmagasabb kitüntetését jobbról-balról pedig két fiatal katonatiszt. Közvetlen utánuk a gyászkocsi. Hat pompás fekete lo húzza a finom művi gyászkocsit, benne a magas ércokorsó. A gyászkocsi mellett az aradi szent szék tagjai és katonák haladtak, a kocsi mögött a püspök rokonai és az előkelőségek haladtak. Az elhunyt püspök rokonai közül a mai temetésen résztvettek: Papp Miron, Papp András, Ciora János, Ciora Aurél, Ciora György, Papp Viora, Papp Teodora, dr. Papp Péter, Papp János, Morita Jozsef és fia. A többi rokon a belényesi állomáson és Pociovelistén várják be főpap-rokonok holttestét. Az egyszínű fekete gyászlókocsitól kiválik az aradi garnizon világoskék csillogó egyenruhás tiszt küldöttsége, akiket a hatalmas közönség követ. Több ezre tehető az itt felvonuló száma. És még mindig nincs vége a menetnek. Serb Tivadar 93. ezredbeli alezredek lovon vezet az aradi helyőrség kirendelt díszosztagait két század 93. gyalogezredbeli egy üreg tüzért és két eskadron huszárt. Ezek után több közönség. A menet eleje már régen az állomásnál lehetett, amikor a vége még a városháza előtt hullámozott.

Az utolsó istenhozzád.

Az állomásnál hatalmas tömeg várta a gyászménetet. A rendőrség csak nehezen tudta az állomás bejáratát szabaddá tenni, hogy a koporsót kivihessék a peronra és az ott várakozó vagonba tegyék. A főpapok kivették a gyászhintóból a koporsót és az első vágányra helyezték vagonba helyezték. Még egyszer felzendültek a gyászlógók és Ciorogariu püspök még egy rövid bucstatót mondott el majd a katonazenekar gyászhintója fejezte be az impozáns gyászszertartást.

A szülőfaluban...

Ma este a nagyváradi vonattal elvitték az elhunyt főpásztor holttestét Belényesig, ahonnan Pociovelistére szállítják. A koporsó Aradról a szentszék nevében Pacatianu főesperes és Cinhandru esperes, Ciora, Muscan lelkészek és Goldis László, a vidéki esperesek közül három Deucunia világi esperes vezetésével kísérték el Belényesre. A püspököt, akinek holtteste holnap reggel érkezik szülőfalujába, vasárnap délután helyezik a családi kriptába. A pociovelistei temetést Papp Péter belényesi esperes végzi.

HOGYALL KALEJ?

1925. január 24-én 100 lejért adtak:
2.68 svájci frankot,
9.52 francia frankot,
37.600 belföldi magyar koronát,
37.000 osztrák koronát.

SZÍNHÁZAI MŰVÉRSZÉI

* Aradi színház műsora. Vasárnap fél 3 órakor: Cigánybáró, operette; fél 6 órakor: Névtelen asszony, színmű; fél 9-kor Nótás kapitány operette. Hétfőn: Nagy kabaré és az Arvácska első felvonása fordított szereposztással. Premierbérlet 2. Kedden: Nótás kapitány, operette. Szerdán: Ki babája vagyok én? francia bohózat. Premierbérlet 3. Csütörtökön: Ki babája vagyok én? francia bohózat. Pénteken: Fügefalevél, operette. Premierbérlet 4. Szombaton d. n. 4 órakor: Pillangókisasszony, opera; este: Fügefalevél, operette.

* Vasárnapi előadások Aradon. Az aradi színház vasárnap délután három előadást tart. Fél háromkor a Cigánybárót adja, melyben Cipriát Békefiné, Szaffit Auer Karó, Arzenát Zilahy Irén, Barinkayt Békefi, Zsupánt Szabadkay, Gábor diákot Szabó Gyula, és Carnerot Kassay játssza. Fél hatkor a Névtelen asszony, Bátor színműve kerül színre, Jaqueline szerepében Fekete Irénnel. Fél kilenckor a Nótás kapitány kerül egy napi megszakítás után ismét színre Lengyel Irénnel, Zilahy Irénnel, Szűcseszel és Misogáyal a főszerepekben.

* Hétfőn farsangi est az aradi színházban. A rendkívül nagy sikert aratott Arvácska első felvonását játssza hétfőn, fordított szereposztással az aradi színház, a férfi szerepeket a nők adják: Pistát Lengyel Irén, Alajost Zilahy Irén, Péter bácsit Lisztayné és dr. Veres ügyvédet Erdélyiné. Lesz azonkívül nagyszabású kabaré, a társulat elsőrendű tagjainak részvételével.

* Két premier Aradon. A jövő hét műsorán két premier is szerepel: szerdán Gaudera Ki babája vagyok én? kerül színre F. Sugár Terivel, Fekete Irénnel, Darvassal és Mészárosossal; pénteken a Fügefalevél operette, Auer Katóval, Lengyel Irénnel, Zilahy Irénnel, Békefivel, Szűcs Lacival. Mindkét ujdonság csak felnőtteknek való.

* Telmányi—Kósa febr. 4.

* Az aradi Thália-cabaretben ma, vasárnap este utoljára kerül színre a nagysikerű műsor: Börcsök uram szerencséje, A Vadasszony, A szénész, Műgyűjtő a feleségem. Ezen előadás keretében bucsuzik az aradi közönségtől Kallós Ferenc, aki Szendrői szingizagatóhoz szerződött. Jövő kedden: szenzációs est. Beregi vendéglátóval: Lujza nem akar; lélet előtt.

* Budapesti színházak műsora. Budapestről jelentik: A Vigaszínház szombaton este premierje volt. Az Ezüstlakodalmom, Paul Gerald négyfelvonásos színműve került bemutatásra igazán nagy és meleg siker közepette. A darab csupa szép és hálás művészi feladatot juttatott a szereplőknek, akiket a felvonásvégeken a közönség lelkesen ünnepelt. Külön-

Lejátszatják a Lederer-gyilkosságot.

Helyszíni szemlén tisztázzák a gyilkosság még homályos részleteit.

(Budapest, január 24.) A Lederer házaspár gyilkosságának egyes részleteit még mindig homályosak. Ezért a rendőrség egy határozott, hogy a legközelebb megtartandó helyszíni szemlén ismét lejátszatják a rablógyilkosságot úgy Lederer Gusztávvá, mint a feleségével. De ezúttal fordított szereposztásban. Ledererné kezébe adják a revolvért és neki azt kell megmutatnia, hogy a férje hogyan végzett Kodelka Ferencel. Mint ismeretes, Lederer főhadnagy legutóbb a katonai ügyészségen azt vallotta, hogy

nem ő lötte agyon a nagyvágót, hanem a felesége fojtotta meg álmában. Ezért Lederer Gusztávvá azt játszatják el, hogy felesége miként fojtotta meg Kodelkát. A Közönség mai számában már jelentette, hogy Kodelka Ferenc örökösei, a két nővére és öccse 17 millió kártérítésért polgári pert indítottak Ledererek ellen. Beadványukban arra kéri a bíróságot, hogy sürgős hatánapot tüzzenek ki tekintettel arra, hogy Ledererek halálbüntetés veszélye előtt állanak.

Nyolcszoros gyilkosság Olaszországban.

Rómából jelentik: A szardíniai Ussuban tegnap nyolcszoros gyilkosság történt. Bol asztalost, feleségét, gyermekét, nővérét és anyját kalapáccsal és törrel végezték le a gyilkosok, akik éjjel a házban ébrejtöztek. A hatóságok Serrau földművest és Orru asztalost gyanúsítják a gyilkosság elkövetésével.

sen Varsányi Irénnek, Gombaszögi Fridának és Orsolya Erzsébetnek volt nagy sikere, de a tapasztalásból erősen kijutott Kürti Józsefnek, aki ezúttal először lépett fel a Vigaszínházban. A többi szereplők: Dénes György, Kende Paula, Kész Rózsi, Sitkey Lujza és Földényi László is érdekes alakokat vittek a színpadra. Természetes, hogy a Vigaszínház heti játékerendjét a nagy sikert aratott Ezüstlakodalmom dominálja. — A Renaissance-színház heti műsora a következőképpen alakul: január 26-án, hétfőn: Waterloo csata, kedden: Szeretni, szerdán és csütörtökön: Waterloo csata, pénteken: Szeretni, szombaton és vasárnap este: Waterloo csata, vasárnap délután: Csokolaj meg!, hétfőn délután: Haláltánc, este: Szeretni. Hónapokig tartó és arányaiban rendkívül előkészületek után pénteken, január 30-án mutatja be a Fővárosi Operettszínház új revijét, amelynek címe: Halló, Amerika! Az előkészületeket a színház régi, kipróbált erőinek támogatásával Jack Haskell vezeti, aki egyik legelső, elismert mestere az ilyen nagyszabású revüik beállításának és akik Newyorkból szerződteit a színház. A megszokott zenés műfajoktól teljesen eltérő, ujszerű, eredeti ének- és táncművészségekkel fog most megismerkedni a közönség. A legkiválóbb magyar írók írták azokat az apró komédiákat, amelyek összekapcsolják a dalok, táncok, felvonások és tömegjátékok sokaságát, a kaprázatosan színes és fényes képek sorozatát. Az eredeti amerikai rajzok után és részben Málnay Béla tervei szerint készült ragyogónál-ragyogóbb díszletek sűrű változással tündöklő keretét adják az egyes jeleneteknek. Minden jelenetben a magyar operettszínház, az ének- és táncművészet legkiválóbb képviselői lépnek fel. Közülük vannak Péchy Erzsébet, Biller Irén, Fejes Teri, Srokolay Oly, Hajmayer Tibor, Tolnay Andor, Ujváry Lajos, Beketty László, Sarkady Aladár, Ferenczy Károly, Pártos Gusztáv, Latabár Kálmán, Bálint Béla, Patáky Ferenc, Radócz Ferenc, Győző Lajos. Hozzájuk csatlakoznak Lala Collins, Edna May, Con-

stance Carpenter, Londoni népszerű táncművésznővel, továbbá a tizenhat „Haskell-giri”, akik szerepességük voltak a legsikeresebb londoni revüknél és most először lépnek fel a kontinensen. — A budapesti Uj-színházak heti műsorát legnagyobb sikert darabjaiból állította össze. A Király-színházban hétfőn Kálmán Imre világsikerű aratott „Marica grófnő”-jének 100-ik előadása, mely egyúttal Kiss Ferenc búcsúfellépése. Kedden Király Ernő lép fel először a darab férfi főszerepében, melyet a kiváló művész külföldi vendéglátóival során oly nagy sikerrel játszott. A rendkívüli sikerű darab természetesen minden este műsoron van. Most és jövő vasárnap délután Zerkovitz Béla nagyrészt népszerű „Arvácska”-ja kerül színre, jövő héten ötvenedszer. — A Magyar Színház műsorát Fazekas Imre „Altona” című nagysikerű drámájának előadásai uralkodnak. A szenzációsan érdekes darab hétfő és szombat kivételével minden este műsoron van. P. Márkus Emília, Bajor Géza és Csontos Gyula nagyszerű fellépéseivel Hétfőn és szombaton a legmulatságosabb magyar vígjáték, Drégely Gábor és Lincz Imre „A vörös ember” című komédiája kerül színre Törzs Jenővel, M. Makay Margittal, T. Forrai Rózsiával, Gombaszögi Elmával, Z. Molnár Lászlóval a főszerepekben. Most vasárnap délután Rosband vágyáru dráma költeményét, a „Sasfűt”-öt, jövő vasárnap délután Heltai Jenő posztikus vígjátékát, „A masamód”-ot adják. — A Belvárosi Színházban a héten a színház két kiváló sikerű vígjátéka váltakozik a jéltelenen. Hétfőn, szerdán és szombaton Caudera „Ki babája vagyok én?” című kétfelvonásos vígjátékát, kedden, csütörtökön, pénteken és vasárnap Latabár László című és nagysikerű komédiáját, „Faj vagy irás”-t adják. Az előbbiben Tihos Ilona, Tóth Böske, Kertész Dezső és Tarnay Ernő, az utóbbiban Tihos Ilona, Mészáros Géza, Halmos Aranka, Törzs Jenő, Kertész Dezső, Rubinyi Tibor és Gárdonyi Lajos lépnek fel. Mindkét vasárnap délután Szentes Béla öt felvonásos, közéleti, színműve kerül színre.

„Olasz asszony” című pompás pesti vígjátékát adják, ugyancsak Tihos Ilona, Bóth Klári, Rozsnyai Ilona, Kertész Dezső, Várdory Gusztáv, Rubinyi Tibor és Gárdonyi Lajos fellépésével. — A Blaha Lujza-színházban egész héten a máris nagy népszerűségű Zerkovitz-operett, a „Postás Katica” kerül színre, a főszerepeket, mint minden alkalommal, ezúttal is Honthy Hanna, Somogyi Nusi, Rozsnyai Ilona, Zala Karola, Gábor Gyula, Boross Géza, Heltai Lajos, Rott Ferenc, Heltai Nándor játsszák. Mindkét vasárnap délután a kétfelvonásos francia operett, „Fügefalevél” megy rendes szereposztásban.

Papíráruk és írószerek

Sándor hírlapirodában, Arad. 10181

Chorin Ferenc faluja

Kristyór a vallási béke hazája. — Ahonnan a most elhunyt kiváló magyar közgazdász családja származott

A néhány nappal ezelőtt elhalálozott Chorin Ferenc dr. tudvalevőleg Aradon született, ahol atyjai köztisztviselőként részesült s általános ismert és keresett orvos volt. Chorin Ferenc nagyatyja Kristyór Hunyadmegyeri faluból származott át Aradra. Ez a kicsi község már a múlt század első felében nevezetes volt arról, hogy nagy egyetértésben éltek benne a különböző vallásfelekezetek. A templomok ma is hirdetik ezt az egyetértést. Három van a faluban, a katolikus, a református és a keleti felekezet részére. Mind a három egyforma nagy s a domboldal imponáló helyén szorosán egymás mellett s egy sorban állnak. Mint a kugli bábut, mikor már csak a három egysorban lévő maradt állva. Mind a három templom egy ugyanazon ember munificenciájának köszönhető fölépült. Batternaynak hívták, spanyol származású volt, s aója mint katonatiszt került Erdélybe. Gazdag ember volt, a „zdráholucti szent Jánosról” nevezett bányá az övé volt s az csak úgy öntötte az aranyat. Abból építtette a templomokat. Nagy türelmességében a zsidókról is gondoskodott. Telket adott a zsinagógájuk részére és segítette azt felépíteni. A vidéken ez volt az egyetlen zsidó imaház. Chorin volt benne a rabbi. Batternay főlk folyamán elszegényedett Olyan költséges életet folytatott, hogy Bécsbe is a saját négyesfogatán járt rokonokat látogatni. A bányában elapadtak az aranyat tartalmazó erek s ő még akkor is a megsokott nagy lábon élt. Végül a bánya is idegen kézre került. Elszármazott onnan a Chorin-család is. De magukkal hozták a bányászat iránt való érdeklődést, mely aztán a most elhalálozott Chorin Ferencben a salgótarjáni szénbányák felvirágoztatásában megnyilatkozott.

— Gyomorbéli zavaroknál, fölvívódásnál, fölbőgésnél, étvágytalanságnál 1-2 pohár FERENC JÓZSEF keserűviz alaposan kitisztítja az emésztést.

HIREK

Angyal vagy ördög.

A Lederer-gyilkosság ismét felvetette a nagy problémát: vajon a nagyobb bűnözesi arány szám a férfiaké, vagy a nőké. Mint minden ténymegállapításnál, itt is a statisztikát vonultatják fel döntő bizonyítéknak és mindig akad egy német tudós, aki csatlakoztatlan biztonsággal állítja meg, hogy hány egész és hány tízed százalékos bűnös az összbűnözők közül a férfiak és hogy abból a bizonyos ezerekből mennyi a bűnös nők száma. Ezáltal egy angol statisztikusa a pólmá, aki legutóbb megjelent munkájában napról világosabban kimutatja, hogy a nők sokkal bűnösebbek, mint a férfiak. Adatal alátámasztására számokat, százalékokat vonultat fel, ideért a rendőrségek bűnkereskedőit és a fegyházak és javítóintézetek lajstromát. Lehet, hogy igaza van a tudós angolnak, de pozitívként ezt sem szabad elfogadni, mert semmi sem bizonyítja bennünket arról, hogy hányszor nem áll-e elő valamilyen hosszú szakú német tudós, aki azután csatlakoztatlan biztonsággal és pre-izitással mutatja ki, hogy éppen ellenkezőleg: a férfinek a bűnösebb, ezek követnek el több bűntetést eszlandónként, mert még minden ezer férfiből csak 7.05 százalék a gyilkos, rabló, vagy tolvaj, addig minden ezer nőből csak 5.01 százalék. A statisztikus bácsik általában jótéka itt nem fontos. A való reális és mindennapi élet megállapításait szabad csak szem előtt tartani és ezek azt mutatják és tanítják, hogy a nő már természeténél fogva is jobban irózik a vértől, mint a férfi, valamilyen cselekmény elkövetésénél gyávábbak az erősebb nem képviselőinél, tehát nem valószínű, hogy nagyobb mértékben kerülnek összeütközésbe a büntetőpáragrafusokkal, mint a férfiak. És ez jól is van így, mert elvesztene a nő minden námbuszát és vonzóerejét, ha az ember azzal a tudattal közelednék egy nőhöz, hogy az inkább hajlamos a bűnre. Tul a malézésen, statisztikán és túl a filozófián, annyi azonban tény, hogy miként lehet egy nő a férfi angyala, ugyanúgy lehet az ördöge is.

— Arad rendőrprefektusa hivatalában. Fűlőti Zamfir aradi rendőrprefektus ma egy heti bucuresti tartózkodása után Aradra érkezett és átvette hivatalát.

— Az egyesülés ünnepe. Ma délután fél öt órakor az egyesülés ünnepe alkalmából Tedeum volt az aradi Kulturpalota nagytermében. Ciorogaria Romulus oradea-marei püspök celebrálta nagy papi segítséggel a Tedeumot, amelyen a katonai és polgári hatóságok, az aradi román társadalom notabilitásai és nagyszámu közönség vett részt. — A román fejedelemségek egyesülésének 66-ik évfordulóját Timisoara is nagy pompával ünnepelte meg. A gyárvárosi templomban ünnepélyes mise volt, amelyet Stroca tábori lelkész celebrált. A templomban megjelentek a polgári és katonai hatóságok fejei. Badescu tábornok nagy beszédet tartott a kivonult diszszázadhoz és beszédében méltatta a nap jelentőségét.

Fegyházra ítélték Robozékat.

Roboz Imre öt évi, Roboz Béla négy évi fegyházat kapott hűtlenség miatt.

(Budapest, január 24.) A Roboz-pör ma véget ért. A budapesti bíróság fegyházra ítélt a két Roboz-fivért. Az ítéletet megelőzően a Roboz-pör mai tárgyalása a védőbeszédekkel telt el. Dr. Kollmann Rezső védő azt igyekezett védőbeszédében bizonyítani, hogy a Roboz-fivérek nem követtek el bűnt akkor, amikor a Friedrich-kormány ellen állást foglaltak. A védő ebben a kérdésben Robozék álláspontjára helyezkedett és azt hangsúlyozta, hogy Friedrich-kormányának uralomrajutásában nem volt még jogfolytonosság és ez a kormány egészen egyszerűen törvénytelen alakulat volt. Robozék pedig ezért támadták. Ezután dr. Beck Oszkár mondotta el hosszú védőbeszédét, amelyben védeneknek a fölmentését kérte, miután szerinte a felsorolt bűncselekményeket nem követtek el. A védőbeszédék elhangzása után a bíróság visszavonult és hosszas tanácskozás után hirdették ki a törvényszék ítéletét. Roboz Imrét 5

esztendei, Roboz Bélát 4 évi fegyházbüntetésre s mindkettőjüket 10 évi hivatalvesztésre és politikai jogaik gyakorlásának felfüggesztésére ítélték. Az ítélet csak hűtlenség büntetében mondotta ki bűnösnek a Roboz-fivérek, míg a többi vádak és következményeik alól felmentették őket.

A törvényszék Roboz Imrénél egy évet és kilenc hónapot, Roboz Bélánál egy évet és fél hónapot kitöltöttnek vett a vizsgálati fogságból. Robozékat a törvényszék ítéletében egyedül csak hűtlenség büntetében mondták ki bűnösnek. Enyhítő körülménynek vették, hogy a bűncselekmény már régebben történt és a vádlottak megrongált egészségi állapotát. Súlyosbító körülménynek tudták be, hogy cselekedetüikkel a konszolidációt akarták megzavarni. Roboz Bélát előrehaladott tüdőbajáért szabadlábra helyezték, Roboz Imre szabadlábrahelyezése iránti kérelmét elutasította a bíróság.

— Tatarescu nem megy Clujra.

Bucurestiből jelentik: Az utóbbi napokban az erdélyi sajtót az a hír járta be, hogy Tatarescu Kisebbségi miniszter Clujra utazik és ott újabb bizonyítékokat terjeszt elő a Magyar Párt elleni akció megerősítésére. A miniszter ma hivatalos nyilatkozatot tett közzé, amelyben megcáfolja ezt az állítást és kijelenti, hogy tervezett útja nem áll összefüggésben a Magyar Párt ügyével s különben is közbejött akadályok miatt egyelőre elfalasztotta Clujra tervezett utazását.

— Meghalt a magyar honvédelmi miniszter édesanyja. Budapestről táviratozzák: Néhai gróf Csáky Albin kultuszminiszter 78 éves özvegye, gróf Csáky Károlynak, a jelenlegi magyar honvédelmi miniszternek az édesanyja Szepes-mindszenten ma meghalt.

— Tüntetés Primo de Rivera mellett. Madridból jelentik: A királyi palota előtt hatalmas tömegekben vonultak fel valamennyi község polgármesterei és küldöttségei. A községtanácsok felkérték a királyt, hogy tüntesse ki De Riverát a legmagasabb tiszti ranggal.

— Két hajó elsüllyedt az angol partvidéken. Londonból táviratozzák: A nagy viharban a partok mellett két kisebb kereskedelmi hajó elsüllyedt. Az egyik kilenc tagu személyzetéből csak egyet, a másik nyolc tagu személyzetéből 3 embert mentettek meg.

— Eljegyzés. Kovács Jenő, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank budapesti főintézetének tisztviselője eljegyezte Benedek Bözsikét Budapestről. (Minden külön értesítés helyett.)

— Az aradi román kath. főgimnázium leánytagozatának félévi vizsgarendje megváltozott. Január 26-án, hétfőn délután I.—II. oszt.: román, földrajz, III.—IV. oszt.: francia, fizika, V.—VI. oszt.: román, mennyiségtan, VII. oszt.: műtörténet, természetrajz, VIII. oszt.: természetrajz, német, igazgatóság.

— Hátralékos vidéki előfizetőinkhez!

Dacára lapunkban közzétett felszólításnak, hátralékos előfizetőink közül még sokan nem küldötték be tartozásukat. Ezuton tudomásukra hozzuk, hogy amennyiben legkésőbb január 31-ig hátralékos tartozásukat nem egyenlítik ki, lapunknak címükre való küldését beszüntetjük. Követelésünket pedig bírói uton hajtuk be, ami tetemes költséggel jár. Minden hátralékos előfizetőnek saját érdeke, hogy tartozását a hó végéig a kiadóhivatalnak beküldje.

— A Rathenau-gyilkosság ügye újból a bíróság elé kerül. Lipsceből jelentik: Rathenau meggyilkolásának ügye újra foglalkoztatja a bíróságot. Rathenau meggyilkolása miatt ugyan is Günther nevű diák ellen indult meg az eljárás. Ez a bírósági eljárás most folytatódni fog. A százszázégi Freibergerben ugyanis jelentkezett Küchenmeister János, annak az autónak a tulajdonosa, amelyen a gyilkosok utaztak. Küchenmeister a gyilkosság után elmenekült. Ausztriában tartózkodott és csak most tért vissza Németországba. Ügyvédje salvus conductust kért és kapott a számára. A vizsgálóbíró tegnap hallgatta ki Küchenmeisteret. A főtárgyalást vele szemben Günther pörének második tárgyalásával együtt fogják megtartani. E tárgyalást már legközelebb megtartják. A tárgyalásra beidézik az első tárgyalás több fölmentett vádlottját és elővezetik a 15 évre ítélt Ernstet Walter Lichot.

— Gazdát cserélt a budapesti Walder-villa. Budapestről jelentik: Az elmúlt héten érdekes ingatlan-áradás történt: Walder Gyulának, a Pesti Haza Első Takarékpénztár nemrégiben elhunyt elnökgazdájának özvegye eladta budai villáját 16.000 dollárért Szurday Róbertnek.

— Nemzeti ajándék D'Annunziónak. Rómából táviratozzák: D'Annunzió Gabriele, a nagy olasz író az olasz kormány most nemzeti ajándékban részesítette. A kormány ma értesítette a költőt, hogy neki adományozták a Fracati Falconieri villát, amelyet a német állam tulajdonából ko-boztak el.

— Spanyol járvány pusztít Japánban. Tokióból jelentik: A japán főváros külvárosában spanyoljárvány dühög, amelynek eddig 4500 halott áldozata van.

— Halálozás. Füzes József volt borossebesi tanító e hó 17-én rövid szenvedés után váratlanul elhunyt. Halálát felesége és leánya gyászolják.

— Az aradi „Iparosbál“, amely február 18-án lesz a Fehér Keresztben, minden valószínűség szerint az idei bál szezon szenzációja lesz. Alkalmunk volt a díszítés tervezésén, amelyen 24 kertész és 10 villanyműszerész már napok óta dolgozik, megtekinteni és meggyőződésünk, hogy szépségében és hatásában még a tavalyi fenomenális díszítést is felül fogja mulni.

— Aradi Kereskedők Köre közgyűlése. Vasárnap, 25-én délelőtt fél tizenegy órai kezdettel közgyűlést tart a kereskedelmi fiúiskola dísztermében az Aradi Kereskedelmi Testület. A közgyűlések a rendező tárgyak mellett a két egyesület fuzióját is tárgyalják és megejtik a választásokat. A tagokat ez uton hívja meg az elnökség.

— Meteorbál február 7-én.

— Napfogyatkozás. Érdekes csillagászati esemény zajlott le tegnap, szombaton az égbolton. Déliben, 10 óra 58 perckor napfogyatkozás kezdődött az égbolton, amely délután 2 óra 2 perckor érte el maximumát. A napfogyatkozás csak az Atlanti Óceán bizonyos keskeny sávjában és az amerikai nagy tavak vidékén volt látható teljes pompájában, ezeken a vidékeken a nap egy rövid percre teljesen eltűnt a hold mögött. Nálunk az érdekes égi tűnyeményből a borús idő miatt semmi sem lehetett látni, csak a csillagok tudósai figyelték teleszkóppal a napfogyatkozást.

— Az aradi bál szezon kiemelkedő eseménye lesz a Hellas Sport Club bálja, amely kellemes hangulatával, nagyszerű s átletes rendezésével felejthetetlen bál éjszákát fog jelenteni a megfivottak számára. A Fehér Keresztben január 31-én, szombaton lesz a szigorúan zártkörű Hellas-bál és az előjelek szerint a legérdekesebb, legjobban sikerült estély. A Hellas-bálra a rendezőség nagy meglepetéseket készít elő!

— Telmányi Emilt, az aradi születésű világhírű hegedűművészt Dél-amerikába hívták meg hangversenykörútra. Aradi rajongói felkérésére febr. 4-én még egy hangversenyt ad Aradon elutazása előtt. Tekintettel arra, hogy nagy idő fog elmúlni, míg játékában ismét gyönyörködhetünk, hangversenye iránt bírasi az érdeklődés. Jegyek már kaphatók a „Sándor“ Hirlapirodában.

Könyvtárat jó árban veaz Kerpel.

— Ha férfidivat szükségleteit olcsón és jól akarja beszerezni, keresse fel Manest, Arad, Str. Matianu.

— A szovjet nem ismeri el a cári adósságokat. Párisból jelentik: Kraszin a „Matin“-nek adott interjújában kijelentette, hogy a szovjet-kormány sohasem lesz meggyőzhető arról, hogy neki meg kell fizetnie a cári adósságokat. Mindamelllett a kormány hajlandó a háboru előtti orosz adósságok megfizetésének lehetőségét limitálni. Reméli azonban, hogy ennek fejében a külföld támogatni fogja Oroszországot gazdasági talpraállásában. Végül hangsúlyozta, hogy Oroszország sohasem lesz hajlandó szociális államformáját megváltoztatni annak fejében, hogy ezért a külföld a gazdasági összeköttetést felvegye vele.

— Az ok nélkül kicsalt milliók. Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy a győri rendőrség kinyomozta azt a fiatalembert, aki Budapesten Halbriller győri holland konzul nevében 120 milliót vett föl a Mangold-cégtől. A gyanuba vett Jankovits Pál beismerte tetteit s elmondotta, hogy a budapesti sertésvásáron gyönyörű sertéseket látott, s azok annyira megdöbbentették neki, hogy szeretné volna őket megvásárolni. Magának sem tudta megmagyarázni, miképpen jött arra a gondolatra, hogy Halbriller nevében vegyen föl pénzt a Mangold cégtől. Tettét mindjárt megbánta és szeretné volna titokban visszaküldeni, de már erre nem volt ideje. A pénzből semmitsem költött el, azt egész összegében visszafizette. A Mangold-cég így a feljelentést is visszavonta.

— Themés nagy jelmezballja február 14-én Aradon a városligetben. — Rugdalózó bonvivánunk még nem volt... (Szűcs László áruháza verte Zilahy Irén édesanyját); Az idegen tőke elzárkózik a romániai ipartámogatás elől; Rövid szemle a Matzky cukrászdában (Riport egy orosz hercegnőről, a spitzkutyájáról és a tejszínhábról); Pofozok az éjszakában; Ez Arad! (dr. Baross, dr. Marsieu és Tenner László portréi); stb. az Erdélyi Élet szennációs legújabb számából.

— Farsang utolsó hétfőjén rendezik az aradi római katolikus gimnázium műsoros táncestélyét, mely az előjelekből ítélve, ismét az idei évad legsikerültebb mulatságainak egyike lesz. Az elnökség most fűszerez a nagy női és férfi bálrendező bizottság összeállításán. A táncot kedves, hangulatos számokból álló műsor előzi meg, mely után pazar buffet és cukrászda áll a közönség rendelkezésére. Meghívókat nem küld szét, de aki szereti a szépet látni és hallani és jól akar mulatni, az ne mulassza el a február 23-án az aradi Fehér Keresztben tartandó római katolikus gimnázium bájára feljönni.

— Fabal február 7-én Aradon, a Központban.

— Irodai cikkek Kerpeinél Arad. — Aki nadrág nélkül utazik; Rossz időben Siófokon; Sanyika nagy fiu lett; Karácsonyi meglepetés; A zsidó nőgyógyász bájja; stb. című szennációs cikket közöl az „Aradi Fáklya“ legújabb száma.

Hlinka nyílt levele az osztrák kancellárhoz.

A turócszentmártoni határozat csak tíz évre köti a tótokat a csehekhez.

(Prága, január 24.) Hlinka András nyílt levelet intézett a tót néppárt klubja nevében az osztrák kancellárhoz, hogy a cseh-szlovák köztársaság nevének egy szóban *Tschechoslovakei*-nek írása nyílt megszegése a st. germaini békeszerződésnek. Hosszabb fejtegetés után hivatkozik az 1918. október 30-iki turócszentmártoni határozatra és egyenesen szennációs válik nyílt levele azzal, hogy ennek a turócszentmártoni határozatnak egy eddig ismeretlen passzusát írja föl. Azt mondja

ugyanis, hogy a turócszentmártoni határozat értelmében

— a tótok a csehekkel pontosan körülhatárolt időtartamra, csak tíz évre kötik szövetséget

és föntartották maguknak azt a jogot, hogy tíz év letelte után élni fognak örendelkezési jogokkal és maguk döntenek el akkor azt, hogy tovább együtt akarnak-e maradni a csehekkel, vagy pedig önálló államot akarnak-e alkotni.

A pozsonyi *Tagesbote* és *Hiradó* című lapokat a nyílt levél közlése miatt ma elkobozták.

Megismélt belöres.

Rövid időn belül másodszor is betörték Guttman Izidor aradi kereskedő üzletébe.

(Saját tudósítónktól.) Néhány héttel ezelőtt, január első napjában Guttman Izidor aradi Bui. Regele Ferdinánd (Borós Benji)-téri férfi-ruhakereskedő fizetési képtelenségét jelentett be az aradi törvényszék cégbíróóságán és ebben kényszerelvényeségi eljárás megindítását kérte maga ellen. Guttman Izidor ellen el is rendeltek a csődön kívüli kényszerelvényeséget, dr. Kelemen Gábor ügyvédet kinevezték vagyongondnoknak és az üzlet továbbra is nyitva maradt. A kényszerelvényeség elrendelése iránti kérelmében Guttman Izidor, a rossz konjunktúra mellett azt hozta fel fizetési képtelensége indítókául, hogy az üzletében nemrégiben nagyobb betörés történt, amelyből tetemes kára származott. Tegnap éjszaka aztán újabb betörés történt Guttman Izidor üzletében. Eddig még ki nem nyomozott ismeretlen tettesek felhírták az üzlet udvarra nyíló ablakait, s ezen a módon bejutottak az üzletbe, ahol a kasszát feltörték és az abban talált nyolcezer lejt, valamint több férfi ruhát ellontak körülbelül 20.000 lei értékben. A betörőket ugylászik megzavarták munkájukban, mert egy nagy csoport finomabb férfi ruhát az ablak mellett, a földön összedobva találtak. Ezeket a ruhákat a betörőknek már nem volt idejük elszállítani. A betörést reggel vette észre az üzletét kinyitó Guttman Izidor, aki nyomban a rendőrségre jelentést és kétségbeesve tett jelentést Giurgiu Romulus rendőrkapitánynak, aki azonnal elrendelte a nyomozást ebben az ügyben. Guttman Izidor a lopásról értesítette dr. Kelemen vagyongondnokot is.

MULATSÁG

Műsoros est Timisoaran. A fimisoarai jótékony nőgyűlés február 21-én nagy műsoros estélyt rendez. A rendezőség Vidrighin Stánné vezetésével nagy munkálkodást fejt ki az estély sikere érdekében.

Jelmezestély Kisjenőn. Az aradimegyei Chisineu (Kisjenőn) február hó 14-én nagyszabású jelmezestély lesz az ipartestület tánctermében

Életmentés — akadályokkal

(Budapest, január 24.) Súlyos szerencsétlenség történt az Újpesten levő Phöbus-gyárban tegnap délután. Az újpesti mentőállomást négy óra tájban telefon hívta fel és egy kétségbeesett hang azonnali segítséget kért. Egy mentőautó három orvossal azonnal elindult, de amint a Rózsa-utra ért, itt egy kocsi úgy helyezkedett el az uton, hogy az autó képtelen volt tovább menni. A soffőr felszólítására a kocsi a soffőr szemébe nevetett. Az összeütközés elkerülhetetlen volt és a gépkocsi érintette a kocsi, amelyben Horváth József terménykereskedő ült. A kocsi ruha eltörte a soffőr előtti ablakot és könnyebben megsebesítette a soffőrt. Telefonáltak újabb mentőautóért, amely akadály nélkül percek alatt künn termett a gyárban. Ott teljes sötétség fogadta a mentőket, akik rövidesen megállapították, hogy mi történt. Bögl János munkás véletlenül hozzáért egy ötezer voltos áramvezetékhez. A szerencsétlen ember ruhája és haja azonnal tüzet fogott. A következő pillanatban pedig elsötétült a gyár; rövidzárlat történt. A súlyosan sérült munkást kórházba szállították, ahol kariat amputálni kellett. Életbenmaradásához kevés a remény. A mentőket munkájukban megakadályozó kocsi ellen megindult az eljárás.

Új vallások örülte.

Egy budapesti urleány tragédiája. — Alistopulos szerencsétlen áldozatai.

(Budapest, január 24.) Budapesten tömegesen alapítják az új és szokatlannul furcsa fetelektől hemzseggő vallási szektákat. Ezek közé tartozik a gnosztizmus, amelynek vezetője dr. Kepes Ferenc. Különös azonban, hogy ennek a szektának a tanáiba többien helyőrltek. Ezek közé tartozik Varga Györgyike, egy 19 éves pesti urleány, aki megőrült és a Lipótfelzei tébolydába szállították, ahol meghalt. Varga Györgyike még halála előtt az örültek nyilvánosságával mondotta el, hogy a gnosztikusok társaságának két fiatal tisztviselő tagja el akarta csábítani és mert hétköznapi módon ez nem történhetett meg, bevitték a gnosztikus társaságba, amelynek feteleivel megörültették. Varga Györgyike Hurgó nevű hátyia is gnosztikus, aki 18 éves korában késsel fűrt az anyjára, mert nem akarta elismerni a gnosztizmusnak, a „szeretet“ vallásának feteleit. Krivácsy-Szűcs Mária, két gyönyörű gyermek anyja, a gnosztikus vallása miatt nem tudott „elvi egyezésre“ lépni az urával, elvált tőle és így felépült egy család boldog életét. Két kicsiny gyermek nyugodt idővőjét. Krivácsy-Szűcs Mária György nevű hátyia is vallásalapító, de ő nem gnosztikus, hanem profétászkodó, Jézuskodó apostol. Budai lakásán gyűjtött össze fiatal embereket, gondosan ügyelve arra, hogy mind husz éven aluliak legyenek és ezeket „fűrtette“, szűrtette. Dr. Kepes tanítványa főbék között egy Gorilovics Péter nevű orosz fiatalember is, akin szintén a megőrülés jelei mutatkoznak.

Albánia — köztársaság.

Achmed Zogul proklamálta a republikát.

(Belgrád, január 24.) Mint Tiránából jelentük, az Achmed Zogul hej áltai összehívott alkotmányozó nemzetgyűlés egyhangulag proklamálta az albán köztársaságot. Egyidejűleg elhatározták, hogy január 21-ét, a köztársaság proklamálásának napját, nemzeti ünnepnek emelik. Ez a proklamáció természetesen még nem döntötte el Albánia államformáját, mert hiszen éppen úgy, ahogy Ahmed Zogul szerb segítséggel ismét kralomra került, nemsokára megint Fan Noli pártja fogja az olasz segítséggel megcsinálni a maga ellenforradalmát és akkor természetesen a mai deklaráció érvényét veszíti, mert az olaszoknak nem érdekük a köztársasági államforma, különösen ha azt Belgrádból protezsálták.

Közgazdaság.

Zürichben 2.75, Párisban 9.70 a lej kurzusa.

HELYI VALUTAÁRAK. (Január 24.) Francia frank 10.55, svájci frank 37.25, dollár 192, dinár 3.14, szokol 5.80, lira 8.60, angol font 928. *Kifizetések:* Budapest 375, Bécs 370, Prága 5.78, Zürich 37.20, Milánó 8.05, London 927, Páris 10.50, Newyork 193, Belgrád 3.16.

ZÜRICH TÖZSDENYITÁS.

(Január 24.) Amsterdam 208.95, Newyork 517.75, London 2486.50, Páris 28.05, Milánó 21.40, Prága 15.50, Budapest 0.0072, Belgrád 8.50, *Bucuresti* 2.75, Varsó 0.000099.50, Bécs 0.0072.92.50.

ZÜRICH TÖZSDEZÁRIAT. (Január 24.) Amsterdam 208.95, Newyork 518.12.50, Lond. 2485.50, Páris 28, Milánó 21.35, Prága 15.45, Budapest 0.0072, Belgrád 8.45, *Bucuresti* 2.75, Varsó 0.000099.50, Bécs 0.0072.95.

BUCURESTIBEN ÜNNEP MIATT TÖZSDESZÜNET.

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS JEJYZÉSEI. (Január 24.) Belgrád 1171—1177, *Bucuresti* 376—378, Páris 3888—3908, Prága 2143—2155, Milánó 2965—2981, Newyork 71.940—72.320.

= 50 cseh korona lesz a csehszlovák vizum díja. Prágából jelentük: „A külügyminisztérium most készíti elő, a külképviseleti hivatalok véleményezése alapján, a konzuli illetékekről szóló törvényjavaslatot. A cél az, hogy a konzuli illetékeket, főleg az utlevéltámogatási illetékeket végleg rendezzék. A most érvényben lévő konzuli illetékek ugyanis túlságosan magasak, ezenkívül nagy fokozati különbségek is mutatkoznak. A kormány egységes vizumilletékeket akar bevezetni, amely hír szerint ötven cseh korona lesz.

Hirdetés ma mit sem ér,
Jó bornak nem kell céger,
Ezt tudja minden ember
[már ma,
Hogy legsikerültebb lesz a
Kereskedelmi alkalmazottak
[bálja!
Január 31-én a Központiban.

Januári levél

egy koporsógyáros szomorúságairól, életéről, haláláról, illetve inkább életéről, mint haláláról. Emleítés történik a makkegészségről is.

A levél vidéken kelet, hozzánk iródott, tartalma tragikomikusan groteszk, megérdemli, hogy kihalásszuk a papirkosárból.

Kedves Szerkesztő úr, nagyon kérem, ne nevessem rajtam, mert bár a foglalkozásom szomorú, de én vigkedélyű ember vagyok. Nagy az én bajom, a bánatom, tönkrejutás előtt állok, tönkrevesz ez a rettenetes gazdasági helyzet. Amikor 1918-ban leszereltem, természetesen vállalatot létesítettem, mert utóvégre ennek is kell jenni és ez is a bevett foglalkozások közé tartozik. Eleinte nagyszerűen ment. Jött a spanyol, egyremásra haltak az emberek, nem volt panasz. A forradalom is aratott, minden napra agyonlőttek egy-két embert. Aztán bevonult a román hadsereg, kis harcok is estek, mindkét részről elesetek és megint csak én kerestem. Kötő konjunktúra volt, házat vettem és elhatároztam, hogy koporsógyárat alapítok, hogy mindjárt kéznél legyenek a koporsók. A másik év már gyengébb volt, a kommunizmus minket megkímélt, a hatóságok is rövidesen rendet teremtettek és én redukáltam a gyárban a munkások létszámát. És azóta évről-évre rosszabbul megy. Sehol egy járvány, háborúság, a korcsmai verekedéseknél soha nem hal meg senki, könnyű sebeket osztogatnak egymásnak a dühaj legények, már valóságos fehérhollószámba megy egy haláltokozó súlyos testi sértés. Ugy látom, hogy a halál is sajnálja magához szótani az embereket, mert a mai drága világban igazán művészet élni, de a meghalástól mentes meg az Isten mindenkit, mert egy halálesetnél nemcsak a halott vetkezik le, de rámeleg az utolsó ruhája a rokonoknak is. Már olyan szépen elterveztem az életemet, elhatároztam, hogy a fiamból orvost csinállok, hogy öreg napjaimra legyen, aki segítségemre lesz az üzletben. De ebből már nem lesz semmi, a fiamból bankligazgató lesz, ez ma a legjobb pálya. Én magam pedig felszámolok, meguntam ezt a pályát és kivándorolok Amerikába, mert nem érdemes ott élni, ahol dühöng az egészség és ahol az emberek a rossz gazdasági helyzet miatt még meghalni sem akarnak. Tisztelettel H. J., koporsógyáros.

Hol élnék a legdrágábban?

A megélhetési és áralakulási viszonyok vizsgálatával kapcsolatosan nem lesz érdektelen, ha leközzöljük a legnagyobb európai és tengerentúli állam indexszámait:

Ausztria indexszáma két millió. Azaz ami békeidőben Ausztriában 1 koronába került, annak ma huszezer korona az ára.

Lengyelország indexszáma a múlt évben még 298 millió volt, de minthogy az ország júniusban

új pénzegységet — az arany zlotit — fogadott el, az indexszám 115-re szállt alá, ami a békebeli áraknak 15 százalékos drágulását jelenti.

Magyarország indexszáma egy millió 635 ezer, amely szám azonban a külföldi kölcsön felvétele óta apadóban van. Ami 1913. évben Magyarországon 1 koronába került, azért ma 16 ezer koronát kell adni.

Németország indexszáma tavaly 100 millió volt. Az ország valutareformja óta azonban a békebeli paritás majdnem helyreállt. Az árak a békebeliek másfélszerese.

Románia indexszáma 4200, azaz ami 1913-ban 1 lejbe került, azért ma 42 lejt kell fizetni.

Olaszország indexszáma 600, ami a békebeli állapothoz képest hatszoros drágulást jelent.

Spanyolország a 192-ös indexszámával hét százalékos drágulást könyvelhet el.

Franciaország indexszáma 497, ami azt jelenti, hogy a franciák körülbelül ötször drágábban élnek ma, mint békeben.

Csehszlovákia indexszáma 1029. Azaz ami 1913-ban Csehországban 1 osztrák koronába került, annak ma 10 cseh korona az ára.

Belgiumban az indexszám 580-ról leszállt 550-re, ami az életnek 5—6 százalékkal való olcsóbbodását jelenti.

Svájc indexszáma 150, ami a békebelivel szemben másfélszeres árakat jelent.

Amerikában az árak a békebelinél körülbelül ötven százalékkal drágábbak.

Szokjunk le a dohányzásról.

I.

Feketekeletes pápaszemű, hosszú, fehér szakállu professzorbaráttal ültem együtt. A tanár úr rámméz és fejcsóválva mondja:

— Maga egy rettenetes ember! Egyik cigarettát a másik után szívja! Olyan már, mint egy zöld békal Rossz magára nézni! Hány cigarettát szív naponta?

— Huszat.

— Rémes! Szerencsétlen ember! Tönkre fog menni! Tanácslom, szokjunk le a dohányzásról.

II.

Tényleg. Erre magam is rájöttem volna. Hja persze, az ember sosem tudja, hogy mikor elég. Miért is nem szivtam egyszer már annyit, hogy magam is megelégedtem volna? Másnap már reggelinél elhatároztam, hogy teljesen leszokom a dohányzásról. Egyszerre azonban ez nem megy. Szép lassacskán és fokozatosan.

III.

Fokozatosan?

Eh! Mit! A kékítő leggyorsabban!

Ezt még a reggelinél mondtam, amely után máskor két cigit szoktam elszívni. Most ötöt szivtam el. A tanár is dühös voltam, hogy minék avatkozik a privát ügyembe, de főként magamra voltam mérges, hogy már eddig le nem szoktam, holott minden intelligens ember tudja, hogy a dohányzás kész halál.

IV.

Egy cukrászról halloztam, hogy a cukrászdában alkalmazott kiszol-

gáló cukrászkisasszonyokat úgy szoktatják le a nyalakodásról, hogy mindjárt az első napon nekiszabadítják őket a krémeknek és indánereknek azzal, hogy annyit ehetnek amennyit akarnak. A szegény kisasszonyok erre úgy megundorodnak a süteményevéstől, hogy esztendőig nem megy le a torkukon egy csesz falat. Körülbelül így állunk a dohányzással is.

V.

Már a negyvenedik cigarettánál tartok, de még mindig nem elég.

VI.

Napi adagomat sikerült ötvenre felvernem. Pompásan érzem magam.

VII.

Hatvanál tartok. Emelygést és szédülést egyáltalán nem érzek. Munkabírásom, szellemi frisségem jobb mint valaha.

VIII.

Hatvanöt!

IX.

Hetven! Az iramot most már csak úgy bírom, hogy időm sincs a cigarettavég kialakítását várni. Egyik égő cigarettával a másikra gyújtok.

X.

Hetedik nap este az azz napi hirtelven ötödik cigarettára van a számban. Még az orrom hegye is nikotinos. Jön a feketekeletes pápaszemű, hosszú, fehérszakállu professzorbarátom Szigorúan rám mordul:

— Nos? Még mindig husz cigarettát szív naponta?

Határozottan és dühösen felelem:

— Nem!

A tanár úr leveles és megtörli pápaszemét, ismét felteszi, jól rám néz és mosolyogva mondja:

— No látja, maga kis gézengúz!

Ha tudná, hogy mennyivel jobb szívben van már is! (L. K.)

MOZI

xx Asta Nielsen az aradi Ix mozgóban. Asta Nielsen, a világ egyik legnagyobb tehetségű, nagynevű filmdivája játsza a Lux-mozgó hétfői újdonságának vezető szerepét. Szerelem szigete a címe a grandiózus drámának. Az aradi színház mozgója hétfőtől 4 és 6 óráig kezdettel vetíti a modern filmtechnikának ezt a páratlanul álló alkotását.

xx „Práter 1914.” Bemutatója ma vasárnap az aradi Apollóban. A bécsi császárvilág arisztokratának, a gaszrangú katonatisztnének és főúrának pompás életét és megdöbbentő sorsfordulatát mutatja be ez a filmremek egy meghatározó, bájos szerelmi történet keretében. Az előadások ma, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor, hétfőtől 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. A jegyek elővételben kaphatók az Apolló elővételi pénztáránál.

xx Az aradi Urániában „Egy komédiásgyermek története” gyönyörű színészdramája szerepel ma, vasárnap és hétfőn, hétfőn műsoron. Egy fiatal művészeleányt sodor el az élet árja szerelmesétől és a legkiválóbb filmművészek elragadó tökéletességgel játszik saját életük rettenetes tragédiáját. Az előadások vasárnap 3, fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor, hétfőn fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx „Rabszolgakirálynő” slágerfilmje repizze február 2., 3. és 4.-én.

Az ékszeres hercegnő tragédiája.

Aki visszautasította a cár kegyét.

(A Közlöny párisi levelezője.) Az óriási világhistóriaíró, amely fenekestől felforgatta Oroszországot, messze sodorta hádjából az orosz arisztokrácia agjait, akik többnyire Franciaországban kerestek új hazát. Sőt a legnagyobb nyomorba zúzódtak el, sokan elhelyezkedtek úgy, ahogy tudtak, nem nagyon válogattak a kenyérkeresetben. Grófok autót vezetnek, földesurak pincérekednek, főrangú hölgyek mint elárúsítónok sűrűnek forognak Páris fényes és előkelő üléseiben. De sokan vannak, akik vagyonnak tekintélyes részét megmentették a nagy hajótörésből, ezek még most is tovább ragyognak a Szajna partján, mint ahogy egykor a Néva partján ragyogtak. A leggazdagabb orosz menekültek közé tartozott az arisztokrata hölgy is, aki a csuda-szép geffi fő környékén egyik leg pazarabb villában telepedett le. Labanov hercegnő ez, akinek nem mindennapi regényét már ismeri a mai nemzedék. Ünnepeit szépség volt valamikor a pétervári udvarnál, aki II. Sándor orosz cár figyelmét is magára vonta. De az ifjú hercegnő visszautasította a cár kegyét s a mindenható orosz uralkodó helyett fiatal származékának nyújtotta a kezét. A hercegnő egy rokona azután összeházasította a férjével, párbaft vitták, s a viadalban a fiatal férj életét vesztette. E megrondító csapás egészen kicserélte a fiatal özvegyet. Aki azelőtt mint szerető életét élt, most csupa szilaj mulatozásban, tivornyában keresett vigasztalást. Valóságos Messalina lett belőle és állandóan táplálta a pétervári, párisi és nizzai botránykrónikákat. Később végkép elhagyta Oroszországot, Nizzába költözött, pénzét francia és angol bankokban helyezte el s a téli szezonban francia fővárosban, a nyári szezonban a Földközi tenger ibolyás partjain töltötte. Ott érte el most a halál kínsei közepette is sivár elhagyatottságában.

A Zina nyaraló lakójának különös életéről mesés dolgokat beszélték a környékbeliek. A hercegnő szerelmese volt az ékszereknek. Ha valahol egy ritka ékszert látott, nem nyugodott addig, amíg meg nem szerezte, bármily áldozatokba is került. Egyébiránt élte alkonyi nem is volt egyéb, mint makacs küzdelem a hervadásával. Mindent elkövetett, hogy varázslatos szépségét megtartsa. Látogatóit nem is fogadta más-kép, mint félhomályba borított szalonjában. Ott feküdt a kevereten színes párnák és csipkék között, körülötte bódító illatfelhők lebegtek, vendégeinek rögtön pezsgőt hozatott s nevetett, csevegett fürgén, szellemesen, ezer meg ezer érdekes pikáns pletykát Pétervár és Páris főrangú világából.

Halála után a legritkább ékszereket hagyta hátra, amelynek árverésére Páris, London és New York legelső ékszerkereskedői gyűltek össze. Egy-egy tárgy 8-10 millió svájci frankot ért el, képzhetjük az egész hagyaték értékét. Közülük volt a mesés rózsaszínű gyöngvsor, amelyet I. Mik-

lós cár készíttetett legkedvesebb leányának, Mária nagyhercegnőnek.

Mintegy hatvan millió frankra becsülték hagyatékát, amelyből rokonaira mit sem hagyott. Pedig van közöttük egy unokanővére Párisban, aki ugyancsak keservesen keresi kenyerét. Kallaposolta van egy kis meliékucában. Erre különösen haragudott az ékszeres hercegnő s mákor megkérdezték, hogy miért, — így felelt:

— Az a leány megérdemli, hogy elszegényedjen. Mert szerelem nélkül ment férjhez egy öreg emberhez. S nem érdemli, hogy most én valamivel segítsem.

STEREOTIP TÖRTÉNETEK.

Piri. Bármennyire határozatlan természetű is egy húszéves leány, annyira ismernie kell önmagát, hogy tisztában legyen azzal, miről tud könnyebben lemondani. Biztos jólérről, kényelemtől vagy a szerelemtől? Tapasztalatunk szerint azonban gyakori eset, hogy a házasság után némely asszony beleszeret a férjébe, aki iránt pedig vőlegénykorában alig érzett némi szimpátiát. Viszont, sok nagy szerelemnek volt megölője, kiábrándítója a nélkülözés. Teljesen a körülményektől és az ön egyéniségétől függ, hogy két kérője közül melyiket válassza. Nem szabad mellőzni a szülők tanácsát sem. — Bihari. Az életét könnyű annak kipreparálni ki semmit sem vétett. Abszolút nincs oka a kétségbeesésre. Az elhunyt szülő iránti szeretet minden jó lélekben tovább él, de ez ne tártsa vissza az élet élvezetétől. Tulzott idilizmusa csalódásokba vezetheti. Ebből ki kell gyógyulni. Forduljon bizalommal személyesen tanácsért bármely hétköznap délután 5-7 óra között ahhoz, akihez levélben fordult. — Egy állatbarát. A vadmacska bőrét is legyúzzák és felhasználják, hasonlóképpen a nyulbőr is a szücsök kezére kerül. Ilyenformán nem állatkinzás, ha a házimacska bőrét is felhasználják gazdaságosan. Mindenesetre van némi kegyetlenség abban, hogy egy kedves állatot elpusztítsunk és a bőrét azután a kabátunkon viseljük. — Régi előfizető. Lehet Ausztriába postacsomagban ruhát küldeni. Pontosán kell megcímezni a csomagot és nem lekötni, mert a főpostán, amely felveszi a csomagot, előbb a postán működő vámhivatalnok felbontja és megnézi. — Róma. A kéreztett cím: Blaskovits Ferenc kanonok Timiscara, püspöki rezidencia, vagy Monay Ferenc aradi minorita rendfőnök, rendház. — Régi előfizető Pancota. A kéreztett cím: Arad, Str. Baritru 12. — III. Erdélyi Gyula. Versei hangulatosak és kiérzik belőlük a nagy nekilendülés. Azonban még mindig messze áll az írójuk attól, hogy költőnek nevezék és főleg attól, hogy verselt valamilyen lap le-

közölje. Még feloldnia kell, Különben a mi lapunk csak a legkritikábil esetben közöl verseket. A versek megőrzésére nem vállalkozhatunk.

Harding tízparancsolata újságíróknak.

Warren G. Harding, az amerikai Egyesült Államok volt elnöke „Marion Star” című lapjának szerkesztőségében, ahol valaha újságíróskodott, tízparancsolatot fűgesszött ki az újságírók és a szerkesztők részére.

A tízparancsolat így szól:

1. Ne felejtse, hogy minden dolognak két oldala van — fontold meg mindkettőt.
2. Légy igazmondó.
3. Gondoskodik a tények beszerzéséről. A hibákat egészen kikérülni nem lehet, de törekedj a pontosságra. Szívesebben olvasok egyetlen pontos, helyes cikket, mint száz félig rosszat.
4. Tiszteld az illetet. Légy becsületes. Légy nagylelkű.
5. Buzdíts, de ne sérts. Minden emberben van valami jó. Mutass rá mindenki jó oldalára és ha nem kell, ne bántsd az emberek érzékenységét.
6. Ha politikai dolgokról írsz, a tényeket regisztráld és ne arról írd, a mit kívánsz, hanem arról, ami van.
7. Minden párttal egyenlően kell bánnod. Ha politikával kell foglalkoznod, csak vezércikkben foglalkozz vele.
8. Minden vallási dologról tüsztelettel írd.
9. Ne légy szőgyent az ártatlan asszonyra, vagy gyermekre s rokonok bűnének vagy bajának nyilvánosságára hozatalával és ha lehet, akadályozd meg, hogy mások tegyék ezt. Ne várd, amíg megkérnek, hanem lépj közbe saját jóvoitodból.
10. És mindenkifelett légy tüszte. Vigyázz, hogy sohase kerüljön lapodba rossz szó, vagy kétértelmű cikk. Akard, hogy lapodat minden családban olvashassák anélkül, hogy a gyerekek ártatlanságát veszélyeztetné.

S A K K

Rovatvezető: Dr. Janny Géza.
63. SICILIAI JÁTSZMA.

Játszották Győrött 1924-ben.

Világos: Steiner Endre. Sötét: Maróczy Géza.

1. e2-e4, c7-c5. 2. g2-g3, Hb8-c6.
3. Ff1-g2, g7-g6. 4. Hg1-e2, Ff8-g7.
5. 0-0, d7-d6. 6. Hb1-c3, Fc8-d7. 7. d2-d3, Vd8-c8. 8. Hc3-d5, Ba8-b8.
9. He2-f4, h7-h5. 10. h2-h4, Hg8-h6.
11. c2-c3, b7-b5. 12. a2-a3, a7-a5.
13. f2-f3, 0-0. 14. Kg1-h2, Kg8-h8.
15. Hf4-e2, e7-e6. 16. Hd5-f6, Fg7-f6.
17. Fc1-h6, Bf8-e8. 18. Vd1-d2, Kh8-g8.
19. d3-d4, Ff6-e7? (Maróczy szerint jobb volt a5-a4).
20. Ba1-d1, c5-c4? (Most meg Be8-d8 volt a helyes).
21. Fh6-g5, f7-f6. 22. Fg5-e3, Hc6-d8.
23. e4-e5, f6-f5. 24. e5-d6, Fe7-d6.

EGY KOMÉDIÁS GYERMEK TÖRTÉNETE.

Vasárnap és hétfőn

az aradi UBÁNIA színházban

25. Fe3-f4, Fd6-f4. 26. He2-f4, Kg8-g7. 27. Bf1-a1, Hd8-f7. 28. Be1-e3, Vc6-a4. 29. Bd1-e1, Va6-d6. 30. Vd2-e2, Bb8-b6. 31. Hf4-h3, Be8-c8. 32. f3-f4, b5-b4. 33. a3-b4, a5-b4. 34. Hh3-g5, Hf7-g5. 35. h4-g5, b4-c3. 36. b2-c3, Bb6-b8. 37. Be3-e5, Vd6-a3. 38. Be5-e6, Fd7-e6. 39. Ve2-e6, Va3-f8. 40. Ve6-d7+, Kg7-h8. 41. Be2-e7, Bb8-b5. 42. Be7-f7, Vf8-g8. 43. Vd7-e6.

Sötét feladja.

84. ELHÁRITOTT VEZÉRCSEL.

Játszották Amsterdamban 1924-ben.
Világos: Euwe. Sötét: Speyer.

1. d2-d4, d7-d5. 2. c2-c4, c7-c6.
3. Hg1-f3, Hg8-f6. 4. e2-e3, e7-e6. 5. Hb1-d2, Hb8-d7. 6. Ff1-d3, c6-c5?.
7. 0-0, g7-g6? 8. c4-d5, e6-d5. 9. e3-e4. (Dafresne már régen megjegyezte, hogy a vezércselben mindig az áll jobban, aki előbb huzhatja másodszor a királygyalogot). Fc8-b7. 10. e4-d5, Fb7-d5. 11. Bf1-e1+, Ff8-e7. 12. d4-c5, Hd7-c5. 13. Fd3-b5+, Ke8-f8. 14. b2-b3, Fd5-b7. 15. Fc1-b2, Hc5-d3. 16. Fb5-d3, Vd8-g3. 17. Ba1-c1, Ba8-d8. 18. Be1-e7, Fb7-f3. 19. Fb2-a3, Vd3-a6. 20. Bc1-c7, Va6-a8. 21. Bc7-f7+, Kf8-e8. 22. Vd1-e1.

Sötét feladja.

Cenzurat: Prefectura Județului.

Feladta szerkesztője,

RÉTHY JÖZSEF.

Az aradi Apolló színházban

Práter 1914
Práter 1914
Práter 1914
Práter 1914

bemutatója ma vasárnap.

Az előadások 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

NYILTER.

E rovat alatt közölték a mi világhírű hírlapunk.

MEGNYILIK

1925. február 3-án Szentgyörgyi E. út-
vátáruháza, Arad, új Neuman-palota.

MEGNYILT

a legolcsóbb 400

üveg- és porcellánüzlet

Arad, Strada Brațianu 11.
Főpostával szemben.

HAJFONATOK, hajkropek, haj-
részek, parókák
legolcsóbban: Fischerrel. Modern hajmunka
vállalata, Arad, Str. Marasesti 24. szám
(v. Kossuth-u.) 6770

HERCULES legjobb vidéki
— uti házasság-
közvetítő iroda. Kínzó összeköttetések
előkelő körökben. Szeged, Iskola-u. 32.
Váltszófogó.

Feltűnő alkalmi házvétel!

A város legforgalmasabb uccájában emeletes bérház elfoglalható 5 szobás lakással, fürdőszobával, hat 4 szobás lakással, 8 kisebb lakással, nagy telekkel, olcsó áron eladó.
Megbízott: 16539

Háasz Iroda Arad, Str. Romanulul 5. (Zrínyi-ucca.)

Nagy cseh textil csoport

keres egy az Arad és környékén lévő nagykereskedőknél, jól bevezetett képviselőt. Megkeresések kéretnek az ajánlások melléklésével „Fachmann 1125” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 49

Sámuel Arnoldné

tisztelettel értesíti a n. 6. hölgyközönséget, hogy 302 női divattermék Arad, Piata Luther (Luther-tér) 3. II. emelet, ajtó 15. helyezte át

Magashófoku szalonkőszén és bükk-faszén
házi és ipari célra, házhoz szállítva kapható. 403
Altman Ede,
Arad, Bul. Reg. Ferdinand (Bore B.-tér) 44

Működő gépek

3 drb. revolver falcserepprés, új.
3 drb. dudu és falcserepprés, kézi és erőhajtásra.
1 drb. Ganz-téle téglaprés, napi teljesítmény 10.000 drb.
1 drb. 1. számú téglaprés, hozzá cserépaautomata és 10.000 száritőkeret.
1 drb. 4 HP. benzines favyágó motor.
1 drb. vassztergapad, 1000 mm. csucs távolság, norton szekrény és prizmás.
1 drb. abrichter fagyáru, kombinált maróval.
Kedvező fizetési feltételek mellett azonnal szállíthatók.
FRIEDRICH TESTVÉREK
gépgyára Timisoara. 194

Magyarország egyik vidéki géopontjában **könyv- és papirkereskedés** dusan felszerelt raktárral, nagyobb **nyomdával**, hetenként kétszer megjelenő lappal, betegség miatt **eladó**. Megkereséseket az Aradi Közlöny kiadóhivatala továbbítja. 462

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.
Seceani község jegyzői hivatalában megfelelő képzettséggel bíró irnok azonnal alkalmazásnak talál; havi fizetése Lej: 1500, reggeli, lakás, fűtés és világítás.
468 **Jegyző.**

FIGYELEM!
A város összes uccájában bérházak, magánházak, üzletházak, gazdálkodásra alkalmas házak, kertés házak, iparvállalat céljaira alkalmas házak, mind elfoglalható lakásokkal 150 ezer lejtől 4 millió lejes árákig eladók. Háasz Iroda Arad, Str. Romanulul 5. (Zrínyi-u.) 16538

PAPLANOK,
szőnyegek és vászonárak óriási választékban a legolcsóbb árakban 103
Glésinger József és Fiai
cégnél, Arad, Strada Metianu (Forrai-ucca.)

Hölgy fodrász-terem ARAD Str. Matei Corvin 1. (Hunyadi-ucca) 6260
II-ik udvar, I. em. jobbra.
Ondolás: 15 lej, hajmosás 15 lej. Manikűrözés: 15 lej, hajvágás 15 lej. Garantált hajfestés minden szíjben. Legolcsóbb árban Szives pártfogást kér. SELEJ! special hölgy fodrász

A BERNDORFI ALPACCA és **ALPACCA-EZÜST**
5332
EVŐESZKÖZÖK
és ASZTALI KÉSZLETEK A LEGJOBBAK.
KAPHATÓ minden szakmabeli üzletben.
Főraktár: „ALB NA”. Fabrica de ARGINTARIE-BERNDORF S. A. BUCURESTI, Str. C. A. Rosetti No. 3. NAGY VÁLASZTÉK CHINAEZÜST ÁRUKBAN.
Berndorfi TISZTA-NICKEL főzőedények. — Ezüstözések és javítások szakszerű elkészítése.

Elegánte bőrönd és bőrdivízmű lerakata Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 15. — Észít és javít bőrönd és ridikált jutányosan, állandó nagy választék, olcsó árak. 145

Tegyen próbát a Brassó-i

Mesó

első erdélyi erikorka és esokoládé gyár r-t. 607
kiáló készítményeivel.

Galvani
Gyártja: **Galvani-gyár,** 1968 TIMISOARA

Kékkő, raffia és mütrágya
előnyös áron kapható
„Mezőgazdák” Kereskedelmi Részvénytársaságnál, Arad

Zongorák
ujak és keveset használtak Stingl Ehrbar, Wirth, Heitzmann stb. lezállított árban, 5 évi jótállással eladók. Vezonteladónak árendedmény.
Sternberg I.
Oradea-Mare, Piata Unirei 2. Telefon 13-45. Sirocco No. 175

Ugyes segedet
aki a textil szakmában járta, azonnali belépésre 10122
keresek.
Román nyelv tudása is szükséges.
Fedor Lajos, Konop.

MOTOROK
Szívógáz 20-60 HP., Benzin 4, 5, 10, 16 HP., Nyersolaj 16, 20, 40, 45 HP., Diesel 40-50 HP.
Gőzgépek 195
félstabil 80, 40, 50, 60, 70 HP., compoundstabil 60, 70, 80 HP., összes gépek gyárilag javítva azonnal szállíthatók, kedvező ár mellett. Kérjen árajánlatot.
Friedrich Testvérek, Timisoara

Ujságmakulatura
5 kgr.-os csomagokban kapható a kiadóhivatalban

„Iparosbál“ február 1-én az aradi Fehér Keresztben

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetési ára hétköznap 2 lej 50 bani, vasárnap 3 lej. — Vastagabb betűvel 5 lej, illetve 6 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej. — A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse.

Házasság.

JÓ megjelenésű, szép magastermetű szolid, házias, teljesen árva leányt, melyik középkori keresztény urlembert vagy egy gyermekes özvegyt venne feleségül, kiből hiú, gondos feleségre talál. Leveleket „Árva” jelige alatt az Aradi Közlöny kiadóhivatala továbbítja. 10184

Alkalmazás.

MINDENES szakácsnő felvétetik Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 190

SEGÉD önálló munkaerő női divat szakmából felvétetik. Román, német nyelvet beszélők előnyben Referenciával ellátott ajánlatokat „Állandó” jelíggel Lőbl hírlapiroda Arad továbbítja. 408

LÁMPAERNYŐK készítését legmodernebb kivitelben olcsón vállalom. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 300

SEGÉD a rőtös és fonalárú szakmából mielőbb felvétetik. Ajánlatok a Román menyasszonyhoz Arad, Bul. Reg. Ferdinand 46. 418

BOGNÁRSEGÉD állandó alkalmazást nyer jó fizetéssel. Cim Kuzman Sándor, Szemlak. 461

ELSŐRENDEŐ asztalossegéd felvétetik ld. Lisinszky Lajosnál Arad, Str. Brumarel 20-22. 400

PERFEKT román gépirónót, ki magyarul, németül vagy francián is beszél, azonnal felvesszünk. „Agronomul” biztosító Arad, Str. Closca 15. 486

SZAKÁCSNÉ, szobaleány felvétetik Arad, Str. Eminescu Ortutay palota II. em., 11 ajtó. 15133

ÜGYES szobaleány felvétetik Arad, Str. Closca 12. sz., I. em. jobb. 491

ÚJSÁGÁRUSOK bódéhoz azonnal felvétetnek Sándor hírlapiroda Arad. 10185

HÁROMSZOBÁS fürdőszobás Arad, Piata Avram Iancu (Szabadságtéri) udvari lakásomat elcserélném 3-4 szobás belvárosi modernebb lakással. Felülfizetek. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 467

EGY 1 szobás és egy 2 szobás lakás sűrűn kiadó. Haász irodája. Arad, Strada Romanului 5. (Zrinyi-u.) 16539

BUTOROZOTT vagy butorozatlan különbejáratos szoba kerestetik március elsejére. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 494

Vétel és eladás.

ZONGORA bécsi gyártmány. félhosszú olcsó árban eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 485

PERZSASZÖNYEGET keresek megvételre Arad, Str. 29. Decembrie 4. (Hasszinger-u.) 488

KOMPLETT EBÉDLŐ, háló és szalonberendezések, antik dohányzó készlet, dohányzó asztalkák, egyes butordarabok, gyermek kocsik, majolika és egyéb vázák, nagy és kis Singer varrógépek, damaszt asztalneműk, gyermek hintaszék, ékszerszek, dísz tárgyak, fotelok, gar derob szekrény, réz és vaságy, tükrök, szőnyegek, ezüst evőeszközök stb. eladó. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

PERZSASZÖNYEGEK eladók Arad, Str. A. Gavra (Csernovits)-ucca 12. I. em. jobbra Kováts Gyula. 487

EGY teljesen új smokking öltöny eladó. Megtekinthető Arad, Dacia portásánál. 470

EZÜST TÁLCÁKAT, ezüst tárgyakat, szőnyeget, antik órákat és antik tárgyakat, egész szoba berendezéseket, egyes butordarabokat, dísz tárgyakat stb. bizományba veszek Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

VESZÉK könyvtárakat, hangjegyeket bélyeggyűjteményeket, festményeket és hegedűket a legmagasabb áron. Kerpel Izso könyvkereskedése. 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár Arad. Telefon 385. 881

ÜZLETI KÖNYVEK hitelesítve, nyomtatványok, írószeresek jó minőségben olcsón Max Molnár si Comp. Arad, Str. Bratianu sorok üzlet, főpostával szemben. 5282

HENGERCSOMAGOLO papír vastag és vékony állandóan kapható Knleszer könyvkereskedőnél Arad, Str. Tudor Vladimirescu (Dobó-ucca.) 6581

RÉGI KÖNYVEKET előnyös áron vásárol Sándor hírlapiroda Arad. 10180

SOHASEM fog más szappannal mosdani aki egyszer Földes-Héhs Borax szappannal mosdott. Nagyszerűen habzó, jó illatú pompás készítmény. 51

EGY komplett modern szürke, madárjáró hálószobabutor, festmények, csillár és konyhabutor eladó. Arad, Str. Miner-vei (Ilona-u.) 13. 432

MÉNESI fehér és vörös borok saiat termés. Vendéglősöknek érdekeztetvény. Arad, Str. Vladimirescu (Dobó-u.) 9. 436

EGY rövid mahagoni keresztíruos Wirth féle zongora eladó. Megtekinthető Steinizernél délelőtt 10-11-ig Arad, Strada Viontini Labes (Kis Erőcs-u.) 7. 473

PEDÁLOS cimbalom olcsón eladó. Hotel central portásánál Arad. 477

ZONGORA fekete eladó. Arad, Str. Sárbeasca No. 2. (Koszoru-u.) 471

EGY félstabil Höcher-féle Kazán üzemképes sürgősen eladó. Siclován-féle malom Siria. 464

TENYESZKANOK kiváló legelsőrendű mangolica köztenyésztésre Háromy gazdaságnál Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 5. 128

Ingatlan.

MAGÁNHÁZ 3 szoba, konyha azonnal elfoglalható lakással Micelacán főtuvona lon olcsón eladó. Szabó drogeria Arad, Fischer Eliz-palota. 440

BÁRMILYEN megbízásokat eladásra elvállalunk, úgy házakat, földeket, lakásokat, üzleteket, szállókat rögtön vevőkkel rendelkezünk. Flóra-iroda Arad, Bulev. Regina Maria No. 10. 448

TŰZKAT. hold birtok agrármentes lakóházzal, sok gazdasági épületekkel, élő és holt felszereléssel Arad közelében eladó. Kizárólagos megbízott Haász iroda Arad, Str. Romanului 5. (Zrinyi-u.) 16539

VÁROSHÁZA közelében emeletes ház 6 szobás elfoglalható lakással eladó. — Haász irodája Arad, Str. Romanului 5. (Zrinyi-u.) 16539

SAROKHAZ elfoglalható lakással és üzlettel eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 479

Üzletek.

VENDÉGLŐ jömenetelű, a város központjában betegség miatt azonnal átadó. Ugyanitt egy éjjeli mulató házzal együtt azonnal eladó. Nyéky, Oradea-Mare, Várkapu-u. 8. 465

FÜSZER TERMÉNYÜZLET legforgalmasabb helyen sürgősen eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 492

Eladás.

HÖLGYEK jóízű, olcsó házikosztot kapnak Arad, Str. Greceanu 20. sz. alatt (Szociális Misszió.) 390

Különféle.

PÉNZKÖLCSÖNÖKET betáblázásra folyósítottak Haász iroda Arad, Str. Romanului 5. (Zrinyi-u.) 16539

VADÁSZKUTYÁT TALÁLTAK 3 hónapos, nőstényt, tiszta kávébarnás fejű, szürke testtel, vágott farokkal. Bővebbet a kutya igazolt tulajdonosa az Aradi Közlöny kiadóhivatalában tudhat meg. 1002

Illits BRISTOL-szálló

BUDAPEST 218

Dunaparton, minden elképzelhető kényelemmel. Elsőrangú Duna-étterem és polgári étterem. Kitűnő konyha. Kávéház, Mérsékelt árak.

Eladók! Str. Fabrica (Gyár-u. régi 7. szám alatt), kisebb nagyobb házhelyek jutányos árban. Értekezni lehet: Kalász János börtönlátogató Arad, Piata A. Iancu (Szabadságt.) 3.

Egy darab 3 (három) tonnás teher-autó, egy darab egy és fél tonnás teher-autó, egy darab 8-10-es alig használt stabil benzín-motor jutányos áron eladó. Ugyanott egy darab Norton szabványos modern, erős esztergapad eladó.

Domschitz-garage, Arad, Str. Marasesti (Kossuth-u.) 33
„Curier” 310

INVITARE

Cooperativo Generale de Producție și Consum Muncitorilor și Funcționarilor din Arad invită la a IV-lea adunare ordinare anuală în Arad în 8 Februarie 1925, la orele 10 a. m. în sala de sedința casa Orașului.

Programul: 1. Delegarea unui membru pentru încheierea procesului verbal și doi pentru verificarea procesului verbal. 2. Raportele direcțiunii și a comisiei de control, stabilirea bilanțului anual de gestiune 1924 și deciziunea de a soluționa. 3. Deciziunea pentru întrebuintarea castigului. 4. Propuneri eventuale propunerile trebuie date în launtru inainte de sedința cu 8 zile în scris. La sedința numai aceia acționari pot lua parte cari înainte de intrare, cu cartea de membru sa înțimeaza. Arad, la 10. Ianuarie 1925 Direcțiunea.

MEGHIVÓ

az Aradi Munkások és Tisztviselők Általános Termelő és Fogyasztási Szervezetének 1925. évi február 8-án délelőtt fél 10 órakor a Városháza tanácstermében tartandó negyedik évi rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat: 1. Jegyzőkönyvvezető és két jegyzőkönyvhitelítő kiküldése. 2. Az igazgatóság és a Felügyelő-bizottság jelentése az 1924. üzletév mérlegének megállapítása és a felmentvény megadása iránti határozathozatal. 3. A nyereség hovatfordítása felett való határozathozatal. 4. Esetleges indítványok. Az indítványok a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal írásban nyújtandók be. A közgyűlésen csak azok a részvényesek vehetnek részt, akik a belépéskor tagsági könyvvel igazolják magukat. Arad, 1925. január hó 10. Az Igazgatóság.

Contul bilanț de pe anul 1924. — Mérték-számla 1924 évről. Activa. — Vagyon. Cassa. — Pénztár 10.556.03 lej. Depuneri. — Betétek 27600 Lei. Maria. — Árúkészlet 111.460 69 Lei. Inventar. — Berendezés 3400 Lei. Creditori. — Adósok 2000 Lei. Total. — Összesen 155.916.72 Lei. Passiva. — Teher. Mize. — Részjegyek 73.426 Lei. Capital rezerva. — Tartaléktőke 52000 Lei. Creditori. — Hitelezők 1633.90 Lei. Profit rest din anul 1923. — Nyereség áthozat 1923-ról 662.79 Lei. Profit curat din anul curent. — Folyó évi tiszta nyereség 27294.03 Lei. Total. — Összesen 155016.72 Lei. Arad, la 31. Decembrie 1924. Direcțiunea. — Az Igazgatóság. Buda Gyula s. k., presedint elnök. Bodnár Jakab s. k. subpresedint — alelnök. Bérczy Sándor s. k., Kovalovsky Ernő s. k., Máté József s. k., Pristavok Pál s. k., Scheffler Dezső s. k., Valet Gyula s. k., Fábik József s. k. membri — tagok. Verifikat și găsit conform cu registrele. — Megvizsgálta és helyesnek találta: Comisia de Supraveghere. — A felügyelő-bizottság Balázs János s. k., presedint — elnök. Csepeli László s. k., Gruber Imre s. k., Balázs János s. k. membri — tagok și éle Mádi Sándor s. k. casier — pénztáros.

Rövid zongora olcsón eladó.

Arad, Str. V. A. Ureche (Kismolnár-u.) 12-14

Legolcsóbb városi telkek kaphatók Radaai-ut elején lévő parcellánkba. „ARGUS”, Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 1

Alkalmi házvetelek!

Villászerű új ház két és három szobás lakással elfoglalhatósággal 280.000 leiert. — Emeletes bérház belvárosban 10 lakással 350.000 leiert. — Magánház 5 szobás lakással, gyönyörű udvarral, szökőkúttal 500.000 leiert. — Magánház 4 szobás fürdőszobás elfoglalhatósággal 350.000 leiert. — Piacféren több bérpalota kedvező fizetési feltételekkel kisebb 2 és 3 szobás magánházak 100 ezertől 180.000 leig. „ARGUS” Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 1. 1469